

FINANCIAL NEWS

FED – americká
centrálna bankaRozhodnutia FEDu a čo nám
prezrádza výnosová krivka.

7

Čierne
zlatoHistória ropy a jej dopad
na globálnu ekonomiku.

8

Úspešné
príbehy

Pre česko-slovenských investorov.

10

2019
Trump vs Powell

■ Keď Donald Trump vyhral 8. novembra 2016 americké voľby, prvotná reakcia akciových trhov bola v znamení výpredaja. Vo voľbách pritom zvíťazil vďaka modrým golierom a strednej triede, ktorých rodiny v treťom tisícročí trpia najviac z dôvodu rastúcej globalizácie, liberalizácie a s tým prepojenými colnými dohodami nevýhodnými pre USA, ako napríklad NAFTA.

Pokles akciových trhov však netrval dlho, pretože v New Yorku sa vďaka Trumpovým dlhoročným priateľom, ktorí sa neskôr stali jeho ekonomickými poradcami, ako napríklad Wilbur Ross, rozšírili podrobnosti o jeho konkrétnych ekonomických plánoch.

Jeden z nich bola mnohokrát sľubovaná daňová reforma spolu s možnosťou repatriácií ziskov amerických korporácií späť do USA.

Tieto opratrenia dávali tušiť, že spolu so stále historicky veľmi nízkymi úrokovými sadzbami a protekcionistickou politikou „America First“ sa bude väčšine amerických firiem dariť tak ako už dlho nie v rokoch 2017 a 2018.

Tieto fakty sa premietli do rastu akciových trhov (S&P 500) v prvom roku o 23,81 % (za 5 rokov 90,91%) vládnutia Trumpa. Rok 2019 bude už v poradí tretím rokom funkčného obdobia Donalda Trumpa. Tretí rok býva historicky najlepším rokom zo štyroch, ktoré majú prezidenti k dispozícii. Je posledný pred voľbami v roku 2020, keď bude Trump opäť kandidovať, a v tomto období by sa mali prejaviť naplno jeho fiškálne stimuly. Napriek tomu má smolu.

Po viac ako 10 rokoch takmer nulových úrokových sadzieb americká

centrálna banka FED, ktorej úlohou je bojovať s infláciou a udržiavať čo najväčší hospodársky rast, sa v roku 2019 priblíži vďaka zvyšovaniu sadzieb ku kritickej hranici 3,25 až 4 %, pri ktorej sa spomaľuje rast hospodárstva a naopak zvyšuje volatilita akciových trhov.

Dávno preč sú tak časy, keď Index volatility VIX niekoľko mesiacov atkoval hodnotu 10 bodov a signalizoval relatívne stabilnú situáciu na svetových akciových trhoch. Dnes však pozorujeme, že VIX pravidelne atakuje hodnotu 15 až 20 bodov, čo naznačuje nervozitu investorov.

Kľúčová pre akciové trhy bude schopnosť FED-u naordinovať úrokovú sadzbu tak, aby zabránil prehriatiu ekonomiky, ale zároveň nespôsobil recesiú ako mnohokrát v minulosti. V opačnom prípade by príchod recesie tesne pred prezidentskými voľbami v Spojených štátoch sťažil, avšak určite neznamená znovuzvolenie Donalda Trumpa v roku 2020.

Nechajme sa prekvapiť.

-vg-

Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional

Prezident Donald Trump už dnes ľutuje menovanie Jeroma Powella za svojho kandidáta na post predsedu Federálneho rezervného systému. ■ FOTO: SITA

NA ÚVOD

Vážený čitateľ, prešiel rok 2018 a ja som veľmi rád, že sa Vám môžem opäť prihovoriť za tím redakčnej rady Capital Markets Financial News. Táto ročenka, oslavuje svoje desiate narodeniny a tradične sa stáva prílohou koncoročného vydania najčítanejších slovenských, ako aj českých - ekonomických periodík. Záber tejto ročenky presahuje už tradične viac ako 40000 čitateľov. Som potešený, že nie sú nimi iba odborná verejnosť, či sprostredkovatelia finančných produktov, ale čoraz vo väčšej miere sú to samotní investori, ktorý v dnešnej technologickej vysepej dobe cítia potrebu sami vyhľadávať informácie, ktoré pretavujú do svojich vlastných investičných riešení.

Naším cieľom vo vydaní Capital Markets Financial News 2019 je byť Vaším barmanom v oblasti kapitálových trhov. Dokážať pre Vás namietať mix. ekonomických informácií a analýz z Európy, Ázie, či zo zámoria, ktoré dnes silne ovplyvňuje ekonomiku dvoch spomenutých regiónov. Verím, že to, čo nájdete v našich novinách Vám pomôže pri orientovaní sa vo Vaších investičných rozhodnutiach. Veľký priestor sme nateraz dali aj sprostredkovateľom finančných produktov, uvedomujúc si ich dôležitú rolu v spojení nás, ako poskytovateľa investičných služieb a investora, ktorý naše služby využíva. Nájdete tu príbehy úspešných investičných projektov, firiem, či manažérov, ktorí za nimi stoja a sú niečím výnimoční. Ak nájdite v Capital Markets Financial News 2019, čoko len jeden článok, ktorý dokáže ovplyvniť Vaše podnikanie, či Vaše investičné rozhodnutia, môžeme s kludom povedať, že sa nám naše noviny opäť vydari-li. Prajem Vám veľa inšpirácie.

-bk-

IPO UBER

Rok 2019 bude pre spoločnosť Uber Technologies Inc. rozhodne výnimočný nakoľko prvý krát ponúkne verejne svoje akcie na predaj. IPO by sa malo uskutočniť v druhej polovici roka 2019, oznámil CEO Dara Khosrowshahi, avšak ešte stále existuje šanca, že sa tak stane už v prvom polroku. Spoločnosť očakáva, že trhová hodnota po vstupe na burzu by mohla dosiahnuť 120 miliárd amerických dolárov. V porovnaní s odhadovanou hodnotou na konci roku 2015 na úrovni 62,5 miliárd dolárov, sú tieto očakávania odvážne. Dôvodom na tak prudký rast by mali byť budúce tržby, ktoré majú silný rastúci trend. Ko bude hlavným upisovateľom akcií sa ešte nevie, no najväčšiu šancu majú banky Goldman Sachs a Morgan Stanley.

Uber Technologies Inc. vznikol v roku 2009, spoločnosť sa zaoberá poskytovaním taxišlužieb so sídlom v San Franciscu v USA. Využíva inovatívny spôsob kontaktu so zákazníkmi - mobilnú aplikáciu, pomocou ktorej zákazník odosle požiadavku a má možnosť nájsť najbližšieho vodiča tejto služby a sledovať jeho jazdu. Okrem tejto činnosti spoločnosť experimentuje aj v mnohých ďalších činnostiach ako napríklad uberFRESH, ktorý sa zameriava na online objednávky jedla v kalifornskej Santa Monice. Spoločnosť taktiež testuje autonómne autá, ktoré nepotrebujú vodiča. Až 24 tisíc autonómnych vozidiel Volvo XC 90 by malo byť podľa očakávaní spoločnosti nasadených do premávky v lete 2019 – 2021.

-rl-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Profesional

Prečo by BREXIT bez dohody spôsobil „bolesti hlavy“ bankám ?

■ Premiérka May-ová čelí obrovskému boju pri presadzovaní jej dohody o brexite s Európskou úniou prostredníctvom britského parlamentu. Vzhľadom na to sa finančný sektor a regulačné orgány naďalej pripravujú na odchod z EÚ bez dohody alebo prechodného obdobia. Spojené kráľovstvo a EÚ stanovujú pohotovostné plány na ochranu finančnej stability a pokoj na trhoch v prípade nerealizovanej dohody o brexite, na ktorú nebude čas sa pripraviť.

Brexit je veľkou skúškou Európskej únie, francúzsky prezident Emmanuel Macron obetuje svoju obľúbenosť, aby zachránil Európsku úniu. FOTO: SITA

Prečo je to taká dôležitá otázka pre bankovníctvo?

Pretože brexit ohrozuje dlhoročné pracovné vzťahy medzi finančnou oblasťou mesta Londýn a firmami na európskom kontinente. Doterajšie nádeje na zachovanie úplného prístupu prostredníctvom takzvaných „pasových“ práv alebo rozsiahlej dohody medzi regulačnými orgánmi ne prinieslo nič. Banky a poisťovne Spojeného kráľovstva sa začali uchádzať o licencie EÚ a presunutie operácií v rámci bloku.

Aký je súčasný plán vyhnúť sa chaosu?

Európski úradníci v Bruseli prisľúbili 13. novembra, že firmy v bloku budú môcť aj naďalej využívať kritickú finančno-trhovú infraštruktúru so sídlom v Londýne, dokonca aj v prípade „tvrdého“ brexitu. Zahŕňa to prístup k zúčtovacej jednotke London Stock Exchange Group Plc, najdôležitejšiemu zúčtovaciemu stredisku pre trh s úrokovými swapmi na viacerých trhoch. Plán by sa týkal aj centrálnych depozitárov cenných papierov, ktoré zúčtovávajú obchody s akciami. Írsko sa od 90-tych rokov spoliehalo na spoločnosť založenú v Spojenom kráľovstve s názvom Crest. Predstavitelia Spojeného kráľovstva zatiaľ strávilí minuly rok navrhovaním systému dočasných povolení pre firmy, ktoré chcú podnikat v Británii. Obe strany uviedli, že pracujú na zavedení dohôd o spolupráci.

Ktoré oblasti stále vyžadujú prácu?

Bank of England odhaduje, že 30 biliónov libier (38 biliónov dolárov) mimoburzových derivátových zmlúv môže čeliť komplikáciám spolu s miliónmi poisťných zmlúv. Existujú obavy týkajúce sa toku údajov cez Lamaňský prieliv a, či banky EÚ budú môcť počítať dlh vydaný podľa anglického práva s cieľom splniť požiadavku, ktorej cieľom je ukončenie pomoci zo strany daňových poplatníkov.

Čo sa stane s existujúcimi zmluvami medzi firmami Spojeného kráľovstva a EÚ?

Nemusia sa nevyhnutne stať neplatnými hneď na druhý deň po brexite; problém je aktivita potrebná na ich prevádzku. Niektoré takzvané udalosti v rámci životného cyklu, ako napríklad predĺženie splatnosti obchodu, by mohli vyžadovať licenciu EÚ, ktorú Britské firmy môžu stratiť. Priemysel hovorí, že zachovanie už existujúcich zmlúv by bolo prioritou. Namiesto toho môžu byť národné regulačné orgány EÚ tlačene, aby udelili dočasné licencie britským spoločnostiam, čo je zrkadlom toho, čo už pripravujú regulačné orgány Spojeného kráľovstva. Úrady vo Francúzsku, Holandsku a inde nie sú v súčasnosti dostatočne oprávnené. Európska komisia, výkonná rada EÚ, tvrdí, že nie je potrebné prijímať núdzové opatrenia súvisiace s existujúcimi mimoburzovými zmluvami o derivátoch.

Aký je problém s dlhmi emitovanými bankami EÚ?

Často sa spoliehali na kapitálový trh v Londýne pre vydávanie dlhov, alebo aspoň predávali cenné papiere podľa anglického práva, pretože to bolo všeobecne akceptované medzi národnými kupujúcimi. Urobili to aj pri emitovaní dlhopisov, ktoré možno použiť, keď sa dostanú do problémov, čo je regulačná požiadavka na ochranu daňových poplatníkov z platieb za budúce zlyhania bánk. V najhoršom prípade by boli firmy nútené opätovne emitovať dlh za rôznych podmienok. Úrad zodpovedný za banky v eurózone naznačil, že môže poskytnúť firmám viac času na splnenie svojich požiadaviek, ak budú čeliť nedostatkom času kvôli brexitu.

Nemôžu stále plýnúť údaje medzi UK a EÚ?

Nie nevyhnutne. Podľa nových pravidiel EÚ na ochranu údajov firmy nemôžu jednoducho odosielať osobné

informácie mimo bloku. Regulaťori varovali banky, aby skontrolovali, kde sú uložené dáta, ktoré spracúvajú, a aby v prípade potreby prijali „zmierňujúce opatrenia“. Komisia v Bruseli uviedla, že štruktúra bloku poskytuje veľa nástrojov na riešenie cezhraničných tokov údajov a že neplánuje vydávať takéto všeobecné „rozhodnutie o primeranosti“, ktoré britskí zákonodarcovia požadovali a ktoré by uznali britské pravidlá ako rovnocenné.

Čo britský plán rovnocennosti znamená pre banky?

Britské banky musia znižovať svoje očakávania v oblasti obchodovania s Európskou úniou po odchode Spojeného kráľovstva z bloku. Návrh vlády Spojeného kráľovstva pre brexit, ktorý bol predstavený 12. júla 2018, zrušil požiadavky, aby si britské banky udržali ľahký prístup do bloku. Namiesto toho plán navrhol riešiť záležitosti na základe tzv. regulačnej rovnocennosti. V prípade finančného sektora v Spojenom kráľovstve má tento prístup značné nedostatky.

Čo je regulačná rovnocennosť?

Všeobecne povedané to znamená, že krajina A uznáva, že pravidlá krajiny B sú rovnako prísne ako jej vlastné a necháva spoločnosti krajiny B vykonávať na svojom území obmedzené množstvo obchodov počas obdobia, ktoré krajina A považuje za vhodné. Podľa práva EÚ, Európska komisia uroučuje pravidlá tretej krajiny a dozor nad konkrétnymi podnikmi „rovnocenne“ na základe posúdenia vlastnými dozornými orgánmi. Uvedené môže trvať tak dlho, ako bude uznané za vhodné.

Bude to fungovať?

Pokiaľ ide o britský finančný sektor, dohoda o štandardnej rovnocennosti má obrovské nedostatky, z ktorých najdôležitejšie je to, že ju udeľuje

jednostranne EÚ a môže byť stiahnutá s 30-dňovou výpovednou lehotou. To sotva poskytuje predvídateľnosť a stabilitu, ktorú podniky očakávajú. Súčasný proces udeľovania rovnocennosti je tiež rozptýlený v mnohých právnych predpisoch a otvoril by dvere iba pre niektoré časti finančného priemyslu, čím sa vylúčilo prijímanie a poskytovanie úverov.

Ako sme sa dostali do tohto bodu?

Spočiatku banky dúfali, že si budú môcť ponechať svoje tzv. pasové právo na to, aby po brexite ďalej predávali svoje produkty a služby v celej Európskej únii. Keď sa táto perspektíva zmenšila, dúfali prinajmenšom vo „vzájomné uznávanie“ úpravy a pravidiel Spojeného kráľovstva a EÚ, ktoré by umožnili bankám so sídlom v Londýne pôsobiť v EÚ s minimálnym narušením. Pre EÚ obidva spôsoby, t. j. pasové právo a vzájomné uznávanie, vyzerali ako „vyberanie si len toho najlepšieho“, čiže Spojené kráľovstvo sa pokúša benefitovať len z dobrých častí bytia súčasťou bloku bez toho, aby muselo splniť záväzky vyplývajúce z členstva.

Čo hovorí na plán finančný sektor Spojeného kráľovstva?

Reakcie boli zmiešané. Spoločnosť TheCityUK, ktorá zastupuje odvetvie finančných služieb, nahnevane opovrhla rozhodnutím nepokúšať sa o vzájomné uznanie. Podobne reagovala City of London Corporation, ktorá spravuje hlavnú britskú finančnú oblasť, pričom návrh označila za „skutočný úder“. Spoločnosť UK Finance, ktorá reprezentuje približne 300 firiem v oblasti bankovníctva, uznala nedostatky v existujúcich mechanizmoch ekvivalencie a uviedla, že „vláda má právo na to“, aby sa ich snažila posilniť. Asociácia pre finančné trhy v Európe, ktorej členovia sa zameriavajú na veľkoobchodné trhy, dúfa, že plán „vytvorí základ pre rokovania o pokroku“ smerom k dohode, ktorá by zachovala finančnú stabilitu.

Čo na to najväčšia ekonomika EÚ?

Inštitút IW (Nemecký ekonomický inštitút) po zohľadnení štruktúry vzájomnej obchodnej výmeny a pravidiel Svetovej obchodnej organizácie (WTO) predpokladá, že EÚ by v prípade „tvrdého“ brexitu mohla na britský tovar uvaliť clo v priemerej výške 2,8 %, zatiaľ čo britské clá na tovar z EÚ by mohli činiť v priemere 3,6 %.

Pri súčasnej úrovni vzájomnej obchodnej výmeny by nové clá pre firmy z EÚ znamenali dodatočné náklady vyše desať miliárd eur ročne. V prípade britských podnikov by tieto náklady presahovali päť miliárd eur ročne.

V dlhodobejšom horizonte by sa obchodná výmena medzi Britániou a zvyškom EÚ podľa najpesimistickejších scenárov IW mohla v dôsledku „tvrdého“ brexitu prepadnúť o 50 %. Tento hororový scenár by mal politikov podnietiť ku konštruktívnemu postupu.

-mk-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: https://www.iwkoeln.de/Bloomberg Professional

Pokračovanie na capitalmarkets.sk

Popis

Hlavným mestom Saudskej Arábie je Ríjád s populáciou 5,3 milióna obyvateľov, pričom celková populácia kráľovstva sa odhaduje na 27,3 milióna obyvateľov. Saudská Arábia susedí s Irakom, Jemenom, Jordánskom, Katarom, Kuvajtom, Ománom a Spojenými arabskými emírátmi. Úradným jazykom je arabčina a menovou jednotkou saudský rial (SAR).

História

Saudská Arábia je mladou krajinou, no dedičom bohatej histórie. Na západnej vysočine pozdĺž Červeného mora leží región Hejaz, ktorý je kolískou islamu a centrom svätých miest ako Mekka a Medina. Pre centrálnu oblasť krajiny Najd („Highland“) sú typické rozsiahle suché zóny a traduje sa, že bola ako prvá osídlená kočovnými kmeňmi. Jeden z najvýznamnejších rokov v dejinách krajiny je rok 1744, kedy Mohamed ibn Saud a Mohamed ibn Abd al-Wahhab, zakladatelia dynastie al-Saud a wahhábskeho hnutia, uzatvorili politickú alianciu, ktorá vládla regiónu Ríjád. Na východe krajiny pozdĺž Perzského zálivu sú bohaté ropné polia. Tie od 60. rokov minulého storočia robia zo Saudskej Arábie synonymum ropného bohatstva. Tri prvky – náboženstvo, tribalizmus a značné bohatstvo – mali v dejinách tejto krajiny veľký vplyv na budovanie infraštruktúry a obrovské investície do nej. Mnoho obyvateľov profitovalo z tohto rastu a zároveň podporovali bohatý životný štýl dedičov vládnucej rodiny. Po vojne v Perzskom zálive (1990 – 1991) vzrástla občianska nespokojnosť s blízkymi vzťahmi so Západom, symbolizovanými predovšetkým prítomnosťou amerických vojsk v Saudskej Arábii až do roku 2005. Aj napriek vysokej rozvinutosti krajiny, Saudská Arábia zostáva represívna najmä pre ženy a náboženské menšiny.

Štruktúra vlády

Kráľovstvo definuje totalitnú absolutnú monarchiu pod vedením rodiny al-Sauda. Rozhodnutia sa vo veľkej miere robia na základe konzultácií medzi staršími princami kráľovskej rodiny a náboženského presvedčenia. Vláda Saudskej Arábie je v súčasnosti vedená monarchom a kráľom Salmanom, ktorý nastúpil na trón 23. januára 2015. Kráľ je zároveň na čele výkonného, legislatívneho aj justičného úradu. Politické strany ani národné voľby nie sú v krajine povolené. Podľa Democracy Index 2010 má saudská vláda siedny najautoritatívnejší režim spomedzi 167 krajín. Kráľovstvo nedisponuje formálnou ústavou, za ústavu, ktorá je riadená na základe islamského práva šária, je vyhlásený Korán.

Reforma

Od útokov z 11. septembra 2001, kedy bolo kráľovstvo obžalované, že podporuje Al-Káidu, sa zvýšil tlak na reformu a modernizáciu vlády kráľovskej rodiny. Prvotné vytvorenie poradnej rady na začiatku 90. rokov neuspokojavalo politické nároky. V roku 2003 bolo vytvorené národné dialógové fórum, ktoré umožnilo vybraným odborníkom a intelektuálom verejne diskutovať o aktuálnych národných otázkach v rámci určitých predpísaných parametrov. V roku 2005 sa konali prvé komunálne voľby, ich program podporil kráľ Abduláh. V roku 2007 bola vytvorená Rada Allegiance na reguláciu dedičstva.

Jedným z najťažších rokov pre saudskú ekonomiku bol rok 2016, keď reálne HDP kleslo na úroveň 644,94 miliárd amerických dolárov. Výrazne nižšie ceny ropy (benchmark Brent predstavoval v priemere 45 USD / bbl z hodnoty 53 USD / bbl v roku 2015) spolu vyvolali rozdiel v HDP o 111,41 miliárd (14,73%). Nasledovalo výrazné zníženie produkcie ropy z dôvodu nižšieho zahraničného dopytu

Saudská Arábia sa chcela zmeniť, všetko však zmenila vražda v Istanbuli. FOTO: SITA

Saudská ARÁBIA

■ Saudskoarabské kráľovstvo sa rozprestiera od Perzského zálivu cez Indický oceán až k Červenému moru a pokrýva približne dva milióny kilometrov štvorcových. Saudská Arábia je 14. najväčšia krajina na svete a je druhou najväčšou krajinou ropného zoskupenia OPEC.

V roku 2011 Abdullah oznámil, že ženy budú môcť byť nominované do formálneho poradného orgánu Shura, ktorý má právomoc navrhovať zákony kráľovi.

Ekonomika

Medzi hlavné príjmy krajiny sa radia príjmy z ropy, ktoré tvoria až 80 % celkových tržieb, pričom 90 % týchto príjmov pochádza z vyvážaných výrobkov. Kráľovstvo zastrešuje najmenej 20 % svetových ropných potrieb. Príjem na obyvateľa je v súčasnosti približne 32 000 dolárov. Miera nezamestnanosti v roku 2017 bola na úrovni 12,8 %, čo je o 1,2 % menej v porovnaní s rokom 2016. V roku 2018 sa odhaduje mierny pokles nezamestnanosti na úroveň 12,6 %. Dáta nezahŕňajú ženy, keďže v Saudskej Arábii nemôžu pracovať. Úrokové sadzby krajiny sú za posledných 10 rokov na nezmenenej hodnote 2 %.

2017

V roku 2017 vďaka stabilizácii rastu bolo HDP na úrovni 683,83 miliárd amerických dolárov (nárast o 6 % v porovnaní s rokom 2016). Debetné vydanie štátnych dlhopisov vo výške 175 mld. dolárov v roku 2016 nasledovalo postupné vydanie podnikových dlhopisov v roku 2017. Ceny ropy rastúce od augusta, kedy dosiahli najnižšiu hodnotu 45 USD/bbl, znížili škody a umožnili zvýšenie vládnych výdavkov o 79 %, čo zlepšilo dôveru podnikov v investície do stavebníctva, obchodu a dopravy. Fiskálny deficit však zostal relatívne veľký (na úrovni 77 % HDP) a verejný dlh vzrástol o 38 % až na úroveň 16,5 % HDP.

2016

Jedným z najťažších rokov pre saudskú ekonomiku bol rok 2016, keď reálne HDP kleslo na úroveň 644,94 miliárd amerických dolárov. Výrazne nižšie ceny ropy (benchmark Brent predstavoval v priemere 45 USD / bbl z hodnoty 53 USD / bbl v roku 2015) spolu vyvolali rozdiel v HDP o 111,41 miliárd (14,73%). Nasledovalo výrazné zníženie produkcie ropy z dôvodu nižšieho zahraničného dopytu

Popis

Hlavným mestom Saudskej Arábie je Ríjád s populáciou 5,3 milióna obyvateľov, pričom celková populácia kráľovstva sa odhaduje na 27,3 milióna obyvateľov. Saudská Arábia susedí s Irakom, Jemenom, Jordánskom, Katarom, Kuvajtom, Ománom a Spojenými arabskými emírátmi. Úradným jazykom je arabčina a menovou jednotkou saudský rial (SAR).

História

Saudská Arábia je mladou krajinou, no dedičom bohatej histórie. Na západnej vysočine pozdĺž Červeného mora leží región Hejaz, ktorý je kolískou islamu a centrom svätých miest ako Mekka a Medina. Pre centrálnu oblasť krajiny Najd („Highland“) sú typické rozsiahle suché zóny a traduje sa, že bola ako prvá osídlená kočovnými kmeňmi. Jeden z najvýznamnejších rokov v dejinách krajiny je rok 1744, kedy Mohamed ibn Saud a Mohamed ibn Abd al-Wahhab, zakladatelia dynastie al-Saud a wahhábskeho hnutia, uzatvorili politickú alianciu, ktorá vládla regiónu Ríjád. Na východe krajiny pozdĺž Perzského zálivu sú bohaté ropné polia. Tie od 60. rokov minulého storočia robia zo Saudskej Arábie synonymum ropného bohatstva. Tri prvky – náboženstvo, tribalizmus a značné bohatstvo – mali v dejinách tejto krajiny veľký vplyv na budovanie infraštruktúry a obrovské investície do nej. Mnoho obyvateľov profitovalo z tohto rastu a zároveň podporovali bohatý životný štýl dedičov vládnucej rodiny. Po vojne v Perzskom zálive (1990 – 1991) vzrástla občianska nespokojnosť s blízkymi vzťahmi so Západom, symbolizovanými predovšetkým prítomnosťou amerických vojsk v Saudskej Arábii až do roku 2005. Aj napriek vysokej rozvinutosti krajiny, Saudská Arábia zostáva represívna najmä pre ženy a náboženské menšiny.

Štruktúra vlády

Kráľovstvo definuje totalitnú absolutnú monarchiu pod vedením rodiny al-Sauda. Rozhodnutia sa vo veľkej miere robia na základe konzultácií medzi staršími princami kráľovskej rodiny a náboženského presvedčenia. Vláda Saudskej Arábie je v súčasnosti vedená monarchom a kráľom Salmanom, ktorý nastúpil na trón 23. januára 2015. Kráľ je zároveň na čele výkonného, legislatívneho aj justičného úradu. Politické strany ani národné voľby nie sú v krajine povolené. Podľa Democracy Index 2010 má saudská vláda siedny najautoritatívnejší režim spomedzi 167 krajín. Kráľovstvo nedisponuje formálnou ústavou, za ústavu, ktorá je riadená na základe islamského práva šária, je vyhlásený Korán.

Ekonomika

Medzi hlavné príjmy krajiny sa radia príjmy z ropy, ktoré tvoria až 80 % celkových tržieb, pričom 90 % týchto príjmov pochádza z vyvážaných výrobkov. Kráľovstvo zastrešuje najmenej 20 % svetových ropných potrieb. Príjem na obyvateľa je v súčasnosti približne 32 000 dolárov. Miera nezamestnanosti v roku 2017 bola na úrovni 12,8 %, čo je o 1,2 % menej v porovnaní s rokom 2016. V roku 2018 sa odhaduje mierny pokles nezamestnanosti na úroveň 12,6 %. Dáta nezahŕňajú ženy, keďže v Saudskej Arábii nemôžu pracovať. Úrokové sadzby krajiny sú za posledných 10 rokov na nezmenenej hodnote 2 %.

2017

V roku 2017 vďaka stabilizácii rastu bolo HDP na úrovni 683,83 miliárd amerických dolárov (nárast o 6 % v porovnaní s rokom 2016). Debetné vydanie štátnych dlhopisov vo výške 175 mld. dolárov v roku 2016 nasledovalo postupné vydanie podnikových dlhopisov v roku 2017. Ceny ropy rastúce od augusta, kedy dosiahli najnižšiu hodnotu 45 USD/bbl, znížili škody a umožnili zvýšenie vládnych výdavkov o 79 %, čo zlepšilo dôveru podnikov v investície do stavebníctva, obchodu a dopravy. Fiskálny deficit však zostal relatívne veľký (na úrovni 77 % HDP) a verejný dlh vzrástol o 38 % až na úroveň 16,5 % HDP.

2016

Jedným z najťažších rokov pre saudskú ekonomiku bol rok 2016, keď reálne HDP kleslo na úroveň 644,94 miliárd amerických dolárov. Výrazne nižšie ceny ropy (benchmark Brent predstavoval v priemere 45 USD / bbl z hodnoty 53 USD / bbl v roku 2015) spolu vyvolali rozdiel v HDP o 111,41 miliárd (14,73%). Nasledovalo výrazné zníženie produkcie ropy z dôvodu nižšieho zahraničného dopytu

Saudský Vision 2030 je plán na zníženie závislosti Saudskej Arábie od tržieb z ropy, diverzifikáciu jej ekonomiky a rozvoj sektorov verejných služieb, ako napríklad zdravotníctvo, vzdelávanie, infraštruktúra, rekreácia a cestovný ruch. Ciele zahŕňajú posilňovanie hospodárskych a investičných aktivít, zvyšovanie obchodu s krajinami prostredníctvom tovaru a spotrebných výrobkov a zvýšenie vládnych výdavkov na vojenské výzbrojné zariadenia a muniície.

Od sedemdesiatych rokov 20. storočia patrí medzi ciele vlády aj zníženie závislosti na ropných zdrojoch. Prioritou je, aby sa pre vládu vyvinulo viac alternatívnych zdrojov príjmov na financovanie výdavkov, ako sú dane, poplatky a príjmy štátneho investičného fondu. Ďalším dôležitým aspektom je zníženie závislosti občanov krajiny od verejných výdavkov, výdavkov na dotácie, vyššie platy a zvýšenie podielu súkromného sektora na poskytovaní väčšieho počtu pracovných príležitostí a na zabezpečení rastu HDP.

Aramco IPO

Aramco (Saudskoarabská ropná spoločnosť) je národná spoločnosť podnikajúca s ropou a zemným plynom, so sídlom v Dhahrane. Aramco je jedna z najväčších spoločností podnikajúcich v energetickom sektore na základe tržieb a zostatkov na účtoch. Jej zverejnené zisky sú najvyššie na svete.

MBS prvýkrát oznámila plán na umiestnenie akcií spoločnosti Aramco na burzu v roku 2016. Posledné dva roky sa Saudská Arábia chystá umiestniť na burzu až 5 % svojej národnej ropnej spoločnosti. Plánovaný zoznam najväčšieho svetového výrobcu ropy by mal byť základným kameňom šľubovanej ekonomickej reštrukturalizácie kráľovstva a cieľovým najväčším verejným IPO s hodnotou 100 miliárd dolárov. Následný plán je premiestniť príjmy z IPO do národného fondu verejných investícií. Cieľom je tiež naplnenie programu Vision 2030, najmä prostredníctvom ambiciózneho úsilia korunného princa diverzifikovať ekonomiku Saudskej Arábie a znížiť závislosť na rope.

Princ trvá na tom, že plánovaný predaj akcií ropnej spoločnosti Aramco bude pokračovať, sľubujúc počiatočnú verejnú ponuku do roku 2021. Podľa jeho slov má spoločnosť hodnotu najmenej 2 trilióny dolárov, podľa analytikov sa táto suma pohybuje v rozmedzí 1 – 1,5 triliónov amerických dolárov.

Investícia do chemikálií

Štátna spoločnosť Aramco podpísala 8. októbra tohto roka kontrakt v hodnote 9 miliárd amerických dolárov na výstavbu komplexu, ktorý bude spracovávať fosilne palivá na chemikálie potrebnú na výrobu stavebných blokov z plastov. Komplex nazvaný Amiral by mal byť podľa predbežných odhadov schopný vyprodukovať 4 milióna ton chemikálií ročne. Projekt by mal byť úspešne dokončený na prelome rokov 2023/2024. Investícia má priniesť viac ziskov pre domácu ekonomiku z fosilných palív premenovaných na základovej suroviny na hodnotnú chemikáliu. Komplex by sa mal postaviť blízko saudskoarabského prístavu Jubail. Saudská Arábia sa aj touto investíciou chce odkloniť od ropy ako hlavného zdroja príjmov a napredovať vo Vision 2030.

Vision 2030

Vizia má tri hlavné piliere: stav krajiny ako „srdce arabského a islamského sveta“, oddielanie stať sa globálnou investičnou elektrárnou a nakoniec premeniť polohu krajiny na miesto obchodu medzi tromi kontinentmi (Ázia, Európa, Afrika).

Saudský Vision 2030 je plán na zníženie závislosti Saudskej Arábie od tržieb z ropy, diverzifikáciu jej ekonomiky a rozvoj sektorov verejných služieb, ako napríklad zdravotníctvo, vzdelávanie, infraštruktúra, rekreácia a cestovný ruch. Ciele zahŕňajú posilňovanie hospodárskych a investičných aktivít, zvyšovanie obchodu s krajinami prostredníctvom tovaru a spotrebných výrobkov a zvýšenie vládnych výdavkov na vojenské výzbrojné zariadenia a muniície.

Od sedemdesiatych rokov 20. storočia patrí medzi ciele vlády aj zníženie závislosti na ropných zdrojoch. Prioritou je, aby sa pre vládu vyvinulo viac alternatívnych zdrojov príjmov na financovanie výdavkov, ako sú dane, poplatky a príjmy štátneho investičného fondu. Ďalším dôležitým aspektom je zníženie závislosti občanov krajiny od verejných výdavkov, výdavkov na dotácie, vyššie platy a zvýšenie podielu súkromného sektora na poskytovaní väčšieho počtu pracovných príležitostí a na zabezpečení rastu HDP.

Aramco IPO

Aramco (Saudskoarabská ropná spoločnosť) je národná spoločnosť podnikajúca s ropou a zemným plynom, so sídlom v Dhahrane. Aramco je jedna z najväčších spoločností podnikajúcich v energetickom sektore na základe tržieb a zostatkov na účtoch. Jej zverejnené zisky sú najvyššie na svete.

MBS prvýkrát oznámila plán na umiestnenie akcií spoločnosti Aramco na burzu v roku 2016. Posledné dva roky sa Saudská Arábia chystá umiestniť na burzu až 5 % svojej národnej ropnej spoločnosti. Plánovaný zoznam najväčšieho svetového výrobcu ropy by mal byť základným kameňom šľubovanej ekonomickej reštrukturalizácie kráľovstva a cieľovým najväčším verejným IPO s hodnotou 100 miliárd dolárov. Následný plán je premiestniť príjmy z IPO do národného fondu verejných investícií. Cieľom je tiež naplnenie programu Vision 2030, najmä prostredníctvom ambiciózneho úsilia korunného princa diverzifikovať ekonomiku Saudskej Arábie a znížiť závislosť na rope.

Princ trvá na tom, že plánovaný predaj akcií ropnej spoločnosti Aramco bude pokračovať, sľubujúc počiatočnú verejnú ponuku do roku 2021. Podľa jeho slov má spoločnosť hodnotu najmenej 2 trilióny dolárov, podľa analytikov sa táto suma pohybuje v rozmedzí 1 – 1,5 triliónov amerických dolárov.

Investícia do chemikálií

Štátna spoločnosť Aram

Nekonvenčná menová politika Európskej centrálnej banky

■ Menová politika patrí k dôležitým prostriedkom hospodárskej politiky. Hlavným cieľom menovej politiky je usmerňovať trhovú ekonomiku so zámerom docieľiť fungovanie hospodárskeho systému, cenovú stabilitu, zamestnanosť, hospodársky rast a v neposlednom rade vnútornú stabilitu trhovej ekonomiky. Menová politika nie je v kompetencii štátu, ako je tomu pri fiškálnej politike, ale centrálnej banky, ktorá nie je financovaná zo štátneho rozpočtu a je nepolitická inštitúcia. Národná banka Slovenska spadá pod eurosystém, do ktorého vstúpila spolu so vstupom do eurozóny. Eurosystém je zoskupenie centrálnych bánk členských štátov používajúcich spoločnú menu euro. Hlavnou menovou autoritou eurosystému je Európska centrálna banka (ďalej len ECB).

Mario Draghi, bankár z Goldman Sachs, zachránil Európu pred krízou. ■ FOTO: SITA

Hlavným cieľom ECB je udržanie cenovej stability. Číselným vyjadrením cenovej stability je podľa konsenzu Rady guvernérov ECB medziročný rast harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien v eurozóne tesne pod úrovňou 2 % v strednodobom horizonte. Menová politika by mala v „dobrých časoch“ prosperitu a ekonomického rastu ekonomiku brzdiť, aby neprišlo k prehriatiu. Naopak, v „zlých časoch“ (spomalenie ekonomického rastu, deflačné tlaky) sa snažíť ekonomiku naštartovať. Na zabezpečenie tohto procesu využíva nástroje menovej politiky. Vo všeobecnosti môžeme nástroje rozdeliť na priame a nepriame. Priame nástroje sa využívajú skôr v prípadoch, keď už nepriame nástroje strácajú svoju účinnosť. Priame nástroje sú regulácie investičnej činnosti, úverové limity, úrokové limity, pravidlá likvidity a iné, sú to teda vo všeobecnosti priame regulácie komerčných bánk. Nepriame nástroje pôsobia, ako už možno z názvu vyčítať, nepriamo, prostredníctvom takzvaných transmisných mechanizmov. Hlavné nepriame nástroje sú operácie na voľnom trhu, automatické operácie a povinné minimálne rezervy. Operácie na voľnom trhu patria k najpoužívanejším a najefektívnejším nástrojom menovej politiky.

Všetky tieto nástroje radíme do konvenčných nástrojov menovej politiky. V posledných dekádach, hlavne v dôsledku globálnej finančnej krízy, začali centrálné banky využívať nekonvenčné nástroje menovej politiky. Ak všetky štandardné nástroje (zníženie úrokových sadzieb, záporné depozitné sadzby a pod.) zlyhali, bolo nutné využiť jeden v súčasnej dobe najpoužívanejší a tiež kontroverznejší nástroj – program nákupu dlhopisov známy aj ako kvantitatívne uvoľňovanie. Určite od ľudí počúvate laický názor, že banky len tak hala-bala „tlačia“ peniaze. Pokúsím sa uviesť tento názor na pravú mieru. V prvom rade treba povedať, že peniaze sa neuvolňujú do obehu len tak. V prípade, že sa ekonomika nachádza v recesnej fáze ekonomického cyklu, spredivá ju pokles produktu, pokles cenovej hladiny, zvyšujúca sa nezamestnanosť, klesajúca spotrebiteľská dôvera (pokles potreby) a konvenčné nástroje nefungujú, do ekonomiky je potrebné naliať „palivo“ v podobe peňažnej masy. Kvantitatívne uvoľňovanie pôsobí na ekonomiku cez viaceré transmisné kanály. Zjednodušene tento mechanizmus vyzerá takto: centrálna banka nakupuje dlhopisy, ich cena rastie, výnos klesá. Po prvé, tak sa pumpujú nové peniaze do bankového sektora, banky získané peniaze môžu použiť na nové pôžičky.

Po druhé, ak sa znižuje výnos dlhopisov, znamená to, že vystaviteľ dlhopisov bude mať nižšie náklady a tým pádom má záujem vystaviť väčší počet dlhopisov. V globále sa teda znižujú úroky a celkové náklady pôžičiek. Lacné peniaze podnecujú spotrebu a investície, a tiež rast cenovej hladiny, čo pomáha ekonomike sa naštartovať. Toto je samozrejme len veľmi zjednodušený príklad, transmisných kanálov je viac.

Kvantitatívne uvoľňovanie bolo spopularizované na začiatku 21. storočia predovšetkým v Japonsku, Anglicku a v Spojených štátoch amerických. Je nutné spomenúť, že prvýkrát sa tento nekonvenčný nástroj použil v Spojených štátoch amerických na konci Veľkej hospodárskej krízy, čo je často opomínané. V európskej ekonomike po odznení najhorších príznakov hospodárskej krízy pôsobili deflačné tlaky (pokles cenovej hladiny) a slabý ekonomický rast. Znižovanie úrokových sadzieb až na historické minimum, ktorým sa ECB snažila už od začiatku krízy stimulovať ekonomiku, prestali byť účinné. Záporné hodnoty inflácie, neuspokojivý ekonomický rast a tiež obavy z roztočenia deflačnej spirály viedlo Európsku centrálnu banku k rozhodnutiu spustiť program nákupu dlhopisov od marca 2015. Program kvantita-

tívneho uvoľňovania realizuje eurosystém pod názvom Expanded asset purchase programme. Spočíva v nákupe rôznych druhov dlhopisov – PSPP (kryté štátne dlhopisy), CBPP (kryté dlhopisy finančných inštitúcií), CSPP (nekryté dlhopisy nefinančných inštitúcií) a ABSPP (záložné listy). Program bol spustený s počiatočným mesačným limitom 60 mld. eur, ktorý však nemal očakávaný stimul, preto bol program navýšený o ďalších 20 mld. eur. Hlavným dôsledkom programu a znižovania sadzieb bolo oslabenie eura voči doláru, až na úroveň minimálne 1,05 EUR/USD v roku 2016. To pomohlo naštartovať infláciu a zvýšiť zisky proexportne orientovaných firiem. Inflačné očakávania prudko narástli, čo vytlačilo aj samotnú infláciu. Komoditné trhy sa tiež začali hýbať, napr. vzrast cien ropy z 28 dolárov na 50 dolárov za barel. ECB sa tak podarilo naplniť neoficiálny cieľ QE, na jednej strane negatívny dopad na silu eura, na druhej potlačiť infláciu a ceny akcií na niekoľkoročné maximá. Ako príklad uvádzam, DAX index od roku 2015 do konca roku 2017 narástol o 30 % a inflácia v roku 2017 dosiahla cieľové 2 %. V decembri 2016 ECB znížila QE na počiatočných 60 mld. eur až do decembra 2017. Od januára 2018 sa program znížil na polovičnú hodnotu, teda 30 mld. eur mesačne.

Od septembra tohto roku znížili program o ďalšiu polovicu, teda na 15 mld. eur mesačne. Postupné zníženie programu sa začalo odzrkadľovať aj na pozvoľnom spomaľovaní ekonomického rastu. Menová politika si tu zabezpečuje svoju úlohu, pretože dlhodobá inflačná medzera, teda ak reálny produkt (produkt, ktorý ekonomika reálne vyrába) je väčší ako potenciálny produkt (produkt, ktorý ekonomika môže vyrábať bez inflačných tlakov), by mohla spôsobiť prehriatie ekonomiky. Postupné ochladzovanie ekonomiky nie je nutné brať ako niečo zlé, skôr ako súčasť ekonomického cyklu. Pretože čím vyššie sa ekonomika dostane, tým hrozí väčší prepad. Spomenuté spomalenie ekonomického rastu však spôsobila aj obchodná vojna, ktorú spustila vláda Donalda Trumpa protekcionistickými opatreniami. Negatívny vplyv na vývoj ekonomiky má aj momentálne situácia tretej najväčšej ekonomiky eurozóny, Talianska, ktoré sa nachádza vo veľkej zadlženosti vysoko nad rámec, ktorý povoľuje rozpočtové obmedzenie Európskej rady.

-rt-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: <https://www.ecb.europa.eu/>
Bloomberg Professional

NEROZMÝŠĽAJ
KOPÍRUJ

KOPÍRUJTE TRADEROV,
ALEBO AUTOMATICKÉ OBCHODNÉ SYSTÉMY

NOVINKA
MAREC 2019

CAPITAL
MARKETS

OBCHODNÍK S CENNÝMI PAPIERMI

Nepokúšajte šťastie. Zriadte si svoj klientský účet a vyberte si kopírovanie investičnej stratégie softwarom. Ak preferujete ľudí pred umelou inteligenciou kopírujte tuzemských a zahraničných traderov so skúsenosťami na kapitálovom trhu.

MAJTE TAK SVETOVÉ AKCIE VO VAŠOM PORTFÓLIU.

Peter Lynch: Potenciál straty investície je obmedzený, ale potenciál rastu je neobmedzený

■ Peter Lynch sa narodil 19. 1. 1944 v meste Newton, v americkom štáte Massachusetts. Jeho detstvo nebolo najľahšie. Keď mal 10 rokov, otec podľahol rakovine a matka sa musela stať živiteľkou rodiny. Svoj záujem o akciové trhy rozvinul prostredníctvom rozhovorov, ktoré započul, keď ako 11-ročný pracoval ako nosič golfových palíc v luxusnom golfovom klube. Bolo to v časoch, kedy mal akciový trh dobré výsledky. V roku 1968 sa stal absolventom Boston College, kde študoval históriu, psychológiu a filozofiu. Počas druhého ročníka na univerzite zaznamenal jednu z prvých úspešných investícií.

Logo spoločnosti Fidelity Investments v ktorej začínal slávny investor Peter Lynch. ■ FOTO: SITA

Našetrené peniaze použil na nákup 100 akcií leteckej nákladnej spoločnosti Flying Tiger Airlines. V deň nákupu mala jedna akcia hodnotu 8 dolárov, avšak keď ich Peter Lynch predával, mala akcia trhovú hodnotu 80 dolárov. Zarobené peniaze mu pomohli zaplatiť si štúdium. Za takýto výsledok by sa nemusel hanbiť žiaden portfólio manažér, nieto študent vysokej školy. Jeho ďalšie kroky putovali na Wharton School of the University of Pennsylvania, kde v roku 1968 dovŕšil štúdium získaním titulu Master of Business Administration (MBA).

V roku 1966 bol Lynch najatý ako stážista v spoločnosti Fidelity Investments. Na túto pozíciu sa dostal nielen vďaka vedomostiam, ale aj vďaka tomu, že sa poznal s prezidentom firmy, ktorému kedysi nosil golfové palice. V rokoch 1967 až 1969 slúžil v americkej armáde. Po návrate z armády ako 25-ročný získal svoje prvé zamestnanie na plný úväzok. Pracoval ako investičný analytik v odvetví textilu, banictva, kovov a chemikálií v už spomínanej spoločnosti Fidelity Investments. Nakoľko Lynch poďával dobré výsledky, v roku 1977 dostal možnosť manažovať ako portfólio manažér fond tejto spoločnosti Magellan Fund, dovtedy nie veľký, čo sa týka objemu vkladov. Práve vďaka tejto príležitosti sa z neho stala žijúca investičná legenda. Fond začal spravovať ešte v tom roku, kedy mu bol návrh ponúknutý. Na začiatku vo fonde bolo „len“ 20 miliónov USD. Postupne však

v portfóliu pribúdali akcie, ktoré svojou nadpriemernou výkonnosťou porážali rok čo rok benchmark. Išlo napríklad o akcie spoločnosti Chrysler, Coca-Cola, Wells Fargo, IBM, Gillette a mnoho ďalších, veľmi známych a úspešných spoločností.

Jeden z najslabších výkonov fondu bol v roku 1987. Ako vieme, v tomto roku došlo k výrazným prepadom cien akcií. Najvýraznejší prepad bol zaznamenaný 19. 10. Tento deň poznáme aj pod názvom čierny pondelok, kedy sa americký index Dow Jones prepadol o 22,61 %. Ale Peter Lynch videl v tejto situácii príležitosť a chcel dokupovať akcie tých spoločností, čo už v portfóliu boli, avšak teraz mal šancu získať akcie za omnoho nižšie ceny. Tento plán mu, žiaľ, nevyšiel, nakoľko klienti si nedali poradiť a v panike si začali z fondu vyberať peniaze. Napriek tomu v danom roku Magellan Fund vykázal zisk na úrovni 1 %. V roku 1990 fond zaznamenal objem spravovaných peňažných prostriedkov vo výške 14 miliárd USD. Vďaka takému veľkému objemu si vtedy vyšlúžil označenie najväčší fond sveta. V tomto roku sa Peter Lynch rozhodol, že svoju kariéru portfólio manažera ukončí. Pracoval naďalej na čiastočný úväzok ako podpredseda Fidelity Management & Research Company, avšak po odchode do dôchodku väčšinou svoje úsilie zameriaval na filantropiu.

To, čo dosiahol behom 13 rokov, je obdivuhodné a bude veľmi ťažké

napodobniť výkonnosť, akú dosahoval. Priemerná ročná návratnosť bola na úrovni 29,2 %, pričom priemerná návratnosť trhu v danom období predstavovala „len“ 15,8 %. Svojou investičnou stratégiou porazil index S&P 500 až 11-krát z 13. Mnoho investorov poukazuje na jeho úspechy ako príklad toho, že aktívne riadené portfólio dokáže poraziť pasívne riadené.

Peter Lynch bol často označovaný za „chameleóna“, pokiaľ išlo o investície. Dôvodom bolo to, že dokázal zmeniť a prispôbiť svoju stratégiu a štýl v závislosti od situácie. Známy bol svojim nadšením pre prácu a tým, že bol ochotný pracovať v každom čase. Bolo pre neho veľmi dôležité investovať všetky prostriedky a v hotovosti držať najmenej. V širšom zmysle sa riadil týmito pravidlami.

- Musíte vedieť, čo vlastnité, preto kúpte len také spoločnosti, ktorým rozumiete.
- Investujte do firiem, ktoré už majú za sebou niekoľkoročnú životnosť vykazovanú v číslach.
- Buďte flexibilní, pokorní a uče sa z chýb.
- Je márne predvídať ekonomiku a úrokové sadzby.
- Nakupujte dobré podniky - dobrý manažment je veľmi dôležitý.
- PEG (price/earnings to growth) by mal byť menší ako 1.
- Vyberajte spoločnosti s vysokou zásobou hotovosti a nízkym pomerom dlhu k vlastnému imaniu.
- Vždy sa treba obávať.

Prvá z týchto zásad bola obzvlášť dôležitá. Vždy sa zdržiaval v spoločnostiach a odvetviach, o ktorých vedel alebo o ktorých sa ľahko dozvedel. Pokiaľ išlo o time management, nakupoval počas cenových korekcií, na konci krachu akciového trhu alebo pri vojnových konfliktoch. Naopak, akcie predával v čase, kedy sa menili fundamenty spoločnosti, ak podnik 2 roky po sebe strácal podiel na trhu alebo ak vedenie nakupovalo akvizície iných firiem s odlišného trhového sektora. V časovaní trhu za pomoci technickej analýzy bol názoru, že oveľa viac peňazi investori stratia, keď čakajú na lepšiu cenu, ako keby nastúpili do trhu okamžite. Vrávi, že pokiaľ investujete dlhodobo, krátkodobé výkyvy trhu môžete ignorovať. Okrem iného tiež spouľarizoval stratégiu výberu akcií nazývanú GARP. Tento druh stratégie je kombináciou hodnotovej a rastovej stratégie. GARP investori hľadajú spoločnosti, ktoré sú trochu podhodnotené (prvok hodnotovej stratégie), s pevným potenciálom udržateľného rastu (prvok rastová stratégia).

Peter Lynch v spolupráci s Johnom Rothschildom napísal 3 knihy. Prvá z nich One Up on Wall Street sa stala bestsellerom a knihou, ktorú by si mal prečítať každý investor. Sústreďuje sa prevažne na teóriu, zatiaľ čo v druhej knihe Beating the Street sa zameriaval skôr na aplikáciu investičných techník a obsahuje tiež kapitoly venované klasifikácii akcií. V knihe Learn to Earn, ktorú napísali ako poslednú v roku 1996, vysvetľuje množstvo obchodných

záležitostí. Je venovaná začínajúcim investorom a prevažne mladšiemu publiku. Všetky spomínané knihy odrzkadľujú jeho zdravý rozum, ktorý trvá na tom, že individuálni investori môžu dosahovať rovnaké alebo dokonca lepšie výsledky ako odborníci. On sám hovorí, že našiel mnoho investičných príležitostí nie v práci, ale naopak, keď bol so svojou rodinou niekde na výlete alebo keď si kúpil nejaký produkt v obchode.

V súčasnosti venuje veľa svojho času mentoringu mladých analytikov alebo filantropií, ktorú považuje za druh investovania. V charitatívnej činnosti investuje primárne piatimi spôsobmi: individuálne, prostredníctvom Peter Lynch's Foudation, cez Fidelity Charitable Gift Fund alebo používa na tieto účely ďalšie charitatívne trusty. Peter Lynch's Foudation založil so svojou manželkou už v roku 1988. Odvtedy sa im podarilo poskytnúť granty vo výške 80 miliónov dolárov. Nadácia podporuje vzdelanie, náboženské organizácie, kultúrne a historické organizácie, nemocnice a ich lekársky výskum. Svoje zdroje rozdeľuje do rozmanitého portfólia od začínajúcich podnikov až po osvedčené organizácie so silným vedením.

-r-

Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: investopedia.com, businessinsider.com, businessday.in, thelynchfoundation.com

FED

The Federal Reserve System

■ Federal Reserve System, skrátene Fed, je sústava dvanástich bánk a súvisiacich inštitúcií, ktoré spolu tvoria centrálnu banku USA. Výsostné postavenie medzi Federálnymi rezervnými bankami má banka v New Yorku, pretože ako jediná môže uskutočňovať devízové intervencie. Hlavným riadiacim orgánom centrálnej banky je výbor guvernérov. Za jeho predsedu bol v roku 2018 zvolený Jerome Powell, ktorý nahradil predsedníčku Janet Yellen.

História

Systém bol založený v roku 1913 s cieľom kontrolovať peňažnú bázu a cez ňu ponuky peňazí, zdokonaľovanie kontroly bánk a poskytovanie zariadení na diskont cenných papierov.

Dnes Fed reguluje a kontroluje celý bankový systém. Základnými cieľmi jeho vládnej ekonomickej politiky je dosiahnutie cenovej stability a plnej zamestnanosti v krajine. Za týmto účelom FED realizuje monetárnu politiku s využitím monetárnych a úverových nástrojov a zodpovedá za vykonávanie dohľadu a regulácie bánk a finančných inštitúcií so snahou zabezpečiť funkčnosť finančného systému a ochranu úverových práv spotrebiteľov. Vo svojej kompetencii má aj dohľad nad dodržiavaním stability finančného systému a odstraňovanie systematického rizika, ktoré môže vzniknúť na finančných

trhoch. Zároveň poskytuje niektoré finančné služby pre vládu Spojených štátov amerických, americkej finančné inštitúcie a zahraničné štátne inštitúcie a zabezpečuje vykonávanie dohľadu nad národným platobným systémom.

Vývoj monetárnej politiky

Federálny rezervný systém prispôbuje monetárnu politiku ekonomickej situácii s cieľom tlmieť ekonomické šoky a udržiavať ekonomiku v rovnováhe. V dôsledku negatívnej ekonomickej situácie po splasnutí hypotekárnej bubliny v roku 2008 pristúpila centrálna banka k uvoľneniu monetárnej politiky formou zníženia úrokových sadzieb. Ukázalo sa však, že konvenčné nástroje v boji s nedostatkom likvidity nebudú dostatočné. Odumierajúci bankový sektor potreboval naliehavú

injekciu likvidity a preto sa federálny rezervný systém rozhodol použiť nekonvenčné nástroje monetárnej politiky. Koncom roka 2008 pristúpil FED k spusteniu programu kvantitatívneho uvoľňovania známeho ako quantitative easing, čo zahŕňalo nákup aktív. V prvom kole kvantitatívneho uvoľňovania bol cieľom nákup hypotekárnych záložných listov, čo podporilo likviditu bankového sektora a pomohlo odvrátiť katastrofu takzvaného vyschnutia likvidity.

Očakávalo sa, že týmto krokom sa nielen zachráni bankový systém od nedostatku likvidity, ale v kombinácii s nízkymi úrokovými sadzbami korrastie úverovanie, ktoré povedie k nárastu ekonomickej aktivity. Istý čas v kombinácii s fiškálnymi stimulmi skutočne došlo k revitalizácii hospodárstva, ale po ukončení stimulov ekonomická aktivita začala upadať, pretože banky boli poučené z hypotekárnej

krízy v roku 2008 a sprísnil podmienky získania úverov. V nadväznosti nato FED rozhodol o ďalších kolách kvantitatívneho uvoľňovania. Lenže tieto prostriedky sa vo vysokej miere prelievali do finančných trhov, v dôsledku čoho akcelerovala napríklad valuácia akcií. Problémom bolo, že tieto prostriedky sa do reálnej ekonomiky dostávali len v obmedzenom množstve. V dôsledku toho sme mohli pozorovať dlhý proces revitalizácie ekonomiky, ktorý trval takmer desať rokov. Následky hypotekárnej krízy by však boli bez nekonvenčných nástrojov monetárnej politiky oveľa viac devastачné.

Ukončenie stimulov

Výrazné zlepšenie na trhu práce, stabilizácia finančných trhov, ako aj inflačný rast prispeli v druhej polovici roka 2014 k tomu, že FED pristúpil k ukončeniu programu nákupu aktív. V prvotnej reakcii akciové trhy v USA síce zaznamenali oslabenie, ale ku koncu roka 2014 vymazali celú časť týchto strát. Ekonomika sa musela vysporiadať aj s poklesom inflácie. Aj napriek ukončeniu nákupu aktív, FED ponúkal možnosť refinancovať splatné aktíva, vďaka čomu sa bilancia centrálnej banky znižovala len mierne a bankový systém udržal likviditu.

V nasledujúcom roku sa ekonomická situácia začala zlepšovať a FED pristúpil k prvému zvýšeniu úrokových sadzieb na konci roka 2015. Ekonomika vykazovala známky oživenia a zlepšovala sa aj dynamika rastu inflácie, no stále sa pohybovala pod cieľom FED-u na úrovni 2%, ktoré odrážali pokles cien energií.

Trh práce aj hospodársky rast zaznamenávali oživenie. Krátko na to, došlo na finančných trhoch k poklesom, ktoré malo na svedomí spomalenie rastu čínskeho hospodárstva. V dôsledku globalizácie sa spomalenie ekonomiky prejavilo aj v ostatných častiach sveta a zasiahlo aj USA a Európu. Tento stav však netrval dlho a v roku 2016 sa situácia opäť stabilizovala. Po zvolení prezidenta Donalda Trumpa, ktorý sľuboval fiškálne reformy vo forme zníženia korporátnych daní sa rozpoloženie trhu začalo výraznejšie zlepšovať. Spotrebiteľská dôvera a dynamika rastu inflácie začali rásť. Nárast agregátneho dopytu poháňaný daňovou reformou podporil rozvoj hospodárstva a nezamestnanosť začala výraznejšie

klesať. Bolo potrebné zvýšiť dynamiku restriktívnej monetárnej politiky a preto FED pristúpil k agresívnejšiemu zvyšovaniu úrokových sadzieb.

Súčasnú nastavenie monetárnej politiky

Súčasný fiškálny – monetárny mix vplyvom vyšších úrokových sadzieb podporuje prílev zahraničných investícií do americkej ekonomiky, čo nahráva v prospech posilňovania amerického dolára. To zapríčiňuje, že zahraničné tovary sa stávajú pre amerických spotrebiteľov lacnejšie a import do krajiny rastie. Na druhej strane sa predražujú náklady na obstaranie dlhu a klesajú investície domácich podnikov a spotreba tovarov, ktoré sprevádzajú náklady na obstaranie dlhu. Do tejto skupiny spadá predovšetkým trh nehnuteľností a tovary dlhodobej spotreby.

Fiškálne stimuly vo forme daňovej reformy však podporili trh práce a rast miezd, čo viedlo k rastu disponibilného príjmu. Nárast spotreby v kombinácii so silnejším dolárom vedie tiež k nárastu importu, čím sa prehĺbuje deficit bežného účtu platobnej bilancie. Už tak vysoké zadĺženie krajiny tak ešte stúpa. Aktuálne sa nachádza na úrovni 106% HDP. Globálny ekonomický rast má za následok zvýšenie obchodnej výmeny medzi krajinami, čo prispieva k ďalšiemu posilneniu dolára, nakoľko 80% globálnej obchodnej výmeny prebieha v americkej mene, čo predražuje americký export.

Výnosová krivka

Výnosová krivka amerických dlhopisov znázorňuje ako sa mení ich výnos s meniacou sa dobou splatnosti dlhopisov. Vo všeobecnosti má krivka konvexný tvar, čo znamená, že dlhopisy s kratšou splatnosťou ponúkajú nižší výnos a dlhopisy s vyššou splatnosťou dosahujú vyšší výnos.

V prípade, že sa znižuje rozdiel medzi výnosmi dlhopisov s krátkou a dlhou dobou splatnosti, výnosová krivka sa sploštuje. Na meranie rozdielu týchto výnosov sa často používa rozdiel medzi výnosmi dvojročných dlhopisov a desaťročných dlhopisov. V prípade, že tento rozdiel klesá, dochádza k spomínanému splošťovaniu výnosovej krivky. Za istých podmienok sa môže stať, že krátkodobé výnosy budú vyššie ako dlhodobé a výnosová krivka sa mení na inverznú. Za posledných 30 rokov takáto situácia na trhoch nastala sedemkrát, pričom vždy došlo k recesii a k prepadu na akciových trhoch. Inverzná výnosová krivka naznačuje, že v krátkodobom horizonte sa očakáva ekonomická expanzia a nárast inflácie, no z dlhodobého hľadiska trhy očakávajú naopak pokles hospodárskeho rastu a inflácie.

V prípade, že výnosová krivka dôjde do inverzného štádia, neznamená to automatický výpredaj na trhoch a nastupujúcu recesiu. Čas medzi inverznou výnosovou krivkou a recesiou je pomerne dlhý a v priemere trvá 17 mesiacov. Súčasná dynamika znížovania rozdielu výnosov medzi dvojročnými a desaťročnými dlhopismi nasvedčuje tomu, že výnosová krivka sa dostane do inverzného bodu v druhej polovici roka 2019.

Súčasnú situáciu si veľmi dobre uvedomuje aj samotný FED, preto sa snaží mobilizovať nástroje v boji proti recesii a zvyšuje úrokové sadzby.

-l-

Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: https://www.federalreserve.gov/, Bloomberg professional

Fed, banka bánk, zastaví najdlhší rast HDP v histórii v USA v roku 2020 ■ FOTO: SITA

Čierne zlato

Ropa, jediný zdroj inflácie vo svete, opäť cerí svoje zuby. FOTO: SITA

Čo je to ropa

Ropa je horľavá kvapalina tvorená zmesou uhľovodíkov, najmä alkanov, nafténov, tiež arénov a polárnych zlúčenín (živice, asfaltény a iné). Je zmesou okolo 10 000 zlúčenín, z ktorých nadpolovičnú väčšinu predstavujú kvapalné uhľovodíky (okolo 80 až 90 % objemu), iné neuhľikaté organické zlúčeniny, síra a podobne. Je dôležitou nerastnou surovinou a významnou ekonomickou komoditou. Chemickou úpravou sa z nej vyrábajú kvapalné palivá, rozpúšťadlá a mazadlá. Predpokladá sa, že vznikla rozkladom zvyškov uhybnutých rastlín a živočíchov. Nachádza sa vo vrchných vrstvách zemskej kôry, kde je viazaná na usadené horniny, najčastejšie v oblasti kontinentálnych šelfov. Je základnou surovinou petrochemického priemyslu. Náleziská ropy sa najčastejšie vyskytujú pod nepriepustnými vrstvami, v hĺbkach až do 8 km pod zemským povrchom. Ropa vyvierá pod tlakom (ťažba samotokom) alebo sa čerpá (mechanizovaná ťažba).

Ako a kde sa ťaží

V minulosti existovali lokality, kde ropa prirodzene vyžerala na povrch. Dnes sa táto komodita získava pomocou vrtov z hĺbšie sa nachádzajúcich ložísk. Väčšinou sa v nálezisku spoločne s ropou nachádza zemný plyn a voda, ktoré sú pod vysokým tlakom. Pri prvotnom vrte ropa spočiatku prúdi z ložiska pod tlakom alebo pomaly vyteká. To sa nazýva primárny spôsob ťažby. Zvyčajne je možné takto získať približne 20 % ropy obsiahnutej v nálezisku. Časom tlak klesá až do bodu, keď musia nastúpiť sekundárne metódy, ako je čerpanie ropy pomocou čerpadiel alebo udržiavanie ložiskového tlaku vhodnou injektážou, a to buď spätným pumpovaním zemného plynu, vzduchu, vody, prípadne CO₂. Primárnymi a sekundárnymi metódami sa celkovo dari vyťažiť 25 až 35 % z celkového množstva ropy. Terciárne metódy nastupujú v okamihu, keď už ani sekundárne metódy nestačia na udržanie produkcie a ťažba je ešte stále ekonomická, čo závisí od aktuálnej ceny ropy, jej kvality a výšky ťažobných nákladov. Ich princípom je zníženie viskozity zostávajúcej ropy, väčšinou injektážou horúcou vodnou parou získanou častou kogeneráciou, pričom sa spalovaním zemného plynu vyrába elektrická energia a odpadové teplo sa využíje na tvorbu vodnej pary. Niekedy

Rozdelenie a druhy ropy

Ropný priemysel rozdeľuje ropu podľa pôvodu (napr. West Texas alebo Brent) a tiež podľa hustoty (light, intermediate a heavy). Rafinérie ju označujú aj ako sweet alebo sour, podľa obsahu síry, pričom sour obsahuje viac ako 0,5 % síry a vyžaduje náročnejšie spracovanie, aby vyhovovala súčasným normám. Hlavné svetové typy ropy sú:

- Brent – zmiešaná ropa, zahrnujúca 15 druhov ropy z nálezísk v Severnom mori; za cenu tohto typu sa väčšinou predáva ropa z Európy, Afriky a Blízkeho východu určená na spotrebu na Západe,
- West Texas Intermediate (WTI) – za jej cenu sa predáva severoamerická ropa,

svetová spotreba ropy sto miliónov barelov denne, čo vytvorí tlak na rast tejto suroviny. Upozornila však, že dopyt po rope by mohli podkopať spory v medzinárodnom obchode a krízy na rozvíjajúcich sa trhoch. Podľa agentúry by mal globálny dopyt po rope v poslednom kvartáli roku 2018 stúpnuť na 100,3 mb/d, čo je spôsobené zimným vykurovacím obdobím na severnej pologuli. V prvom kvartáli roku 2019 naopak očakáva pokles dopytu na úroveň 99,3 mb/d. IEA tiež upozornila, že americké sankcie na iránsky energetický priemysel, ktoré majú vstúpiť do platnosti v novembri, už teraz obmedzujú dodávky ropy na trh. Na dodávky podľa nej majú negatívny vplyv aj pokles ťažby vo Venezuele a neplánované odstávky v ďalších krajinách. IEA naďalej predpovedá, že globálny dopyt po rope sa v roku 2019 na celom svete zvýši o ďalších 1,5 milióna barelov denne. Agentúra však upozornila, že jej prognózy by mohol ohroziť vývoj niektorých rozvíjajúcich sa ekonomik, a to sčasti kvôli oslabovaniu ich mien voči americkému doláru. Analytici najväčších svetových bánk očakávajú priemernú cenu ropy WTI v roku 2019 na úrovni 6775 dolárov za barel a cenu ropy Brent na úrovni 74,50 dolárov za barel.

Ropný cyklus

Jednou z tradičných téz ohľadom ďalšieho vývoja na ropnom trhu je ropný cyklus. Ten je založený na teórii, že dlhodobý vývoj cien ropy je neustále sa opakujúci cyklus, ktorý je ťahaný interakciou medzi cenami ropy a investíciami do prieskumu potenciálnych oblastí ťažby a technológií. Ide teda o klasický komoditný cyklus, keď nízke ceny komodity tlmia investície, postupne tak rastie nedostatok, ktorý zdvíha ceny a následne s nimi aj investície. Tie sa ale po čase prejavia vo vyššej ponuke oproti dopytu, čo tlačí ceny nadol a celý kolobeh začína nanovo. Ak sa pozrieme na historický vývoj a koreláciu medzi cenami ropy a investíciami do jej produkcie, je očividné, že sa táto teória potvrdzuje.

Všetky vyššie uvedené druhy sa zaraďujú medzi takzvanú klasickú, resp. konvenčnú ropu. Okrem nej existujú aj veľké ložiská nekonvenčnej ropy, ktorú tvorí živica v asfaltových pieskoch a kerogén v asfaltových bridliciach. Nachádzajú sa hlavne v Kanade, vo Venezuele a v Rusku. Jej podiel zatiaľ tvorí zhruba len 5 % celkovej svetovej produkcie, a to z dôvodu vysokej energetickej náročnosti ťažby. Navyše, takýto druh ťažby spôsobuje veľké environmentálne zaťaženie.

Cenová kreácia

Cenou ropy sa väčšinou rozumie cena WTI Light Crude obchodovanej na newyorskej komoditnej burze NYMEX alebo cena ropy typu Brent obchodovanej na Intercontinental Exchange. Tieto dva druhy slúžia ako hlavné ukazovatele a benchmarky – od ich cien sa potom odvíjajú ceny nielen iných druhov ropy, ale aj ceny priamych transakcií. Cena ropy veľmi závisí na jej kvalite a na jej pôvode. Dopyt po rope závisí od globálnej makroekonomickej situácie. Ponuku, naopak, ovplyvňujú viaceré faktory – dohody o veľkosti produkcie kartelu OPEC, produkcia a zásoby v USA, geopolitická situácia, počasie a pod.

Aktuálna situácia na trhu a krátkodobá predikcia

Ako objemová jednotka ropy sa využíva barel, ktorý sa označuje bbl a predstavuje zhruba 158,987 litra. Od začiatku dejín ľudstva do dneška bolo vyťažených približne 900 miliárd barelov ropy. V roku 2017 tvorila celková ťažba 74,52 mil. barelov denne, z toho ropné krajiny mimo združenia OPEC vyprodukovali 57 %. Najväčší spotrebiteľia ropy boli v roku 2017 USA (19,88 mb/d), Európska únia (15 mb/d) a Čína (13,23 mb/d). Medzinárodná agentúra pre energiu vo svojej pravidelnej mesačnej správe o situácii na trhu, ktorá zverejnila v septembri 2018, predpokladá, že v najbližších mesiacoch prekročí

rokmí 1978 až 1980 o 250 %. V následnej recesii dosiahla americká nezamestnanosť úroveň 10,5 %.

Tretí ropný šok spôsobil krátkodobé zvýšenie cien ropy behom invázie Iraku do Kuvajtu a následnej vojny v Perzskom zálive v roku 1990. Cena ropy expandovala zo 17 dolárov za barel na konci júna až na svoj vrchol v októbri, kedy dosiahla úroveň 40 dolárov.

Ropa a recesia

Globálna ekonomika je neustále silno závislá na rope, aj keď pravdou je, že oproti minulosti je situácia diametrálne odlišná (ropné šoky spôsobovali recesie), nakoľko sa ľudstvo naučilo vo väčšej miere využívať aj obnoviteľné zdroje energie, ako napríklad vietor, vodu alebo energiu prílivu. Faktom však ostáva, že vývoj cien ropy má vo väčšej či menšej miere vplyv na všetky makroekonomicke ukazovatele z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska. Ukážme si na príklade z praxe, ako môže prudký rast ceny ropy spôsobiť recesiú.

Zo všetkých makroekonomických ukazovateľov má ropa najväčší vplyv práve na nárast, resp. pokles cenovej hladiny. Keďže veľká časť tovarov je celá alebo sčasti vyrobená z ropy a jej produktov a takmer celý transport stojí takisto na tejto komodite, je tento vplyv logický. Rastúce náklady na výrobu a prepravu tovarov sa následne premietajú do konečnej ceny pre spotrebiteľov. Platí to samozrejme aj naopak, keď pri prudkom poklese ceny môže nastať deflácia. Rast cien je v krátkodobom horizonte pozitívny pre firmy, nakoľko im rastú tržby aj zisky a akcie sa nachádzajú v býcom trhu. Problém nastáva, ak je inflácia vyššia ako rast HDP alebo rast miezd. Inflačné tlaky nútia centrálné banky dvíhať úrokové sadzby, aby zabránili prehriatiu ekonomiky. Rastúce úrokové sadzby zasiahnu ako prvé akciové trhy, nakoľko sa refinancovanie stáva pre firmy čoraz zložitejšie. Akciové trhy teda zastavia svoj rast, resp. začínajú klesať. Ceny ropy rastú naďalej, až pokiaľ nedosiahnu svoj vrchol, kedy sa cena ropy stáva nezaplatiteľnou. V tomto momente sa začne prudko prepadáť dopyt, inflácia, úrokové sadzby sú vysoko, nezamestnanosť začína rásť. Nastáva vrchol ekonomického cyklu, pre ktorý je charakteristický prudký rast cien ropy, a prichádza recesia.

Ropné šoky

Okrem pravidelne sa opakujúcich ropných cyklov poznáme aj takzvané ropné šoky. Ide o udalosti, ktoré neprichádzajú postupne, ale zo dňa na deň. Ropné šoky nastávajú, keď dopyt po rope extrémne prevýši je ponuku. Cena reaguje prudkým rastom a atakuje rekordné úrovne. Tým, že demá civilizácia je na ňu odkázaná, je zasiahnutý celý svet. V pozadí týchto udalostí stoja zvyčajne politicko-ekonomické príčiny alebo niektoré zloňové udalosti ľudských dejín. Doteraz mali na šoky vplyv vojnové udalosti, no môžu nastať aj vďaka nestabilite v krajine, ktorá má výrazne trhové postavenie. Podstatný vplyv môže mať aj prerušenie dodávok či spory a bojkoty ťažobných spoločností, ako napríklad štrajky alebo protesty.

Prvý ropný šok nastal v rokoch 1973 až 1974 a zapríčinila ho arabsko-izraelská vojna. Sedem arabských krajín produkujúcich ropu chcelo dosiahnuť stiahnutie Izraela z okupovaných arabských území. Súčasne bojkotovali dodávky ropy do USA, niektorých západoeurópskych krajín a do Juhoafrickej republiky. Nakoniec znížili svoju ťažbu o 25 %, čo o jedenásť dní neskôr spôsobilo nárast ceny čierneho zlata o 70 % za 1 barel. Nezamestnanosť v Spojených štátoch dosiahla úroveň tesne pod 9 %.

-mj-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: <https://www.opec.org/>
Bloomberg Professional

Pokračovanie na capitalmarkets.sk

KORPORÁTRNE DLHOPISY
AKCIE

Private equity
Developerské projekty

ŠANCA
BYŤ PRI TOM

AJ VAŠE PROSTRIEDKY POMOHLI VYBUDOVAŤ

HOKEJOVÚ HALU | BYTOVÝ KOMPLEX V HAMULIAKOVE | BYTOVÉ DOMY V ŠAMORÍNE | APARTMÁNOVÝ DOM V BRATISLAVE | PRVÝ RUŽINOVSKÝ PIVOVAR
MESTSKÝ PIVOVAR ALŽBETKA | RODINNÉ DOMY V ŠAMORÍNE A Hviezdoslavove | Nápoj Restart | Výrobu a distribúciu minerálnej vody

www.capitalmarkets.sk

Úspešné príbehy pre česko-slovenských investorov

Ako vnímate zatiaľ túto konferenciu?

Som úprimne rád. Je tu doslova finančnícka všehochuť. Bol som pozvaný na túto akciu ako na veľtrh. Viete, kopec firiem zabalí pod názov odbornej konferencie svoje produkty, a tak dostanete iba jednostranný pohľad. Ten dnešný deň je v pravom slova zmysle veľtrhom, ktorý ponúka mix.

Mix čoho?

Produktov, myšlienok, networkingu. Na niektorých podujatiach zachytávam od tzv. odbornej verejnosti názory, že také či onaké produkty by na akciách podobného druhu nemali byť. Ja sa pýtam prečo? Pokým spadajú pod regulačný rámec, každý z nich má v pomyselnej výkladnej skrini finančných produktov predsa svoje miesto.

Môžete byť konkrétny?

Pozrite sa, poznám kopec ľudí, ktorí hodnotia napr. zlato ako niečo, čo by nemalo patriť medzi investičné nástroje. Prečo? Dlhodobu patrí na piedestál komodít, ktoré majú v technike, technológiách či náboženstvách svoje miesto. Preto dokáže zahýbať trhom. To platí aj pre nehnuteľný majetok, obrazy, veterány, atď. Jednoducho produkty s premenlivou cenou. To, že ich neponúkajú banky, neznamená, že nemajú svoje miesto na trhu.

Ako ste vnímali iných rečníkov a ich príspevky?

Hľadajú. Tak ako my, aj oni hľadajú priestor, ako priniesť na Slovensko to, čo je vo vyspelých ekonomikách bežné.

Aký priestor hľadáte Vy a Vaša firma?

Vo svete je samozrejme, že človek, a nemusí to byť miliardár či milionár, má svojho makléra, ktorý je na telefóne niekedy častejšie ako jeho manželka (smiech) a rieši s ním investície. Investíciami nemyslím, že s ním komunikuje, aké tituly nakúpiť do jeho investičného životného poistenia či aké podielové fondy nakúpiť priamo. Myslím tým produkty, ktoré podstatne viac hýbu ekonomikou.

Ktoré máte na mysli?

Akcie či dlhopisy. Akcie Vám ako majiteľovi poskytujú priestor, ako byť priamo zúčastnený na výsledkoch spoločnosti. Ľudia na Slovensku si stále myslia, že vlastniť akcie Amazonu, Googlu či Xiaomi je iba pre Warrenu Buffetta a oni sa k tomu nikdy nemôžu dostať. Omyl. Stačí si našťudovať podmienky akéhokoľvek obchodníka či banky, ktorá poskytuje službu na to určenú a investovať 500, 1 000 či 10 000 eur, podľa toho, koľko akcií chcem vlastniť a koľko stojí jedna akcia a...

... a čo?

A aké je riziko, ktoré chcem ako investor podstúpiť.

■ Je slnečný september 2018. Ako ekonomická redaktorka trávim sobotu na jednej investičnej konferencii, ktorá má za úlohu po teplom lete rozhybať slovenský kapitálový trh. Deti ešte nemám a odmietnuť pozvanie môjho známeho, ktorý je zároveň organizátorom, by nebolo namieste. Konferenciu otvára môj známy. Neprejde veľa času a na stagei sa vystrieda niekoľko speakrov. Z jednotlivých prezentácií ma najviac zaujme tá v podaní manažéra slovenského obchodníka s cennými papiermi CAPITAL MARKETS, o.e.p., a.s. Počas prestávky som mala možnosť vyspovedať obchodného riaditeľa spoločnosti Borisa Krnáča, ktorému som položila zopár (niekedy aj dotieravých) otázok.

Dokážu banky takéto produkty klientom ponúknuť?

Áno, ale sú sprostredkované prevažne privátnymi bankármi. Aj to si myslím, že to končí podielovými fondmi či korporátnymi dlhopismi niekde s minimom investície nad 10 000 eur. A čo tí, ktorí majú rezervu 5 000 eur? Nedokážem si predstaviť, že prídu do banky XY a pani za priehradkou sa pýtajú, či im dokáže sprostredkovať akcie Xiaomi.

Spomenuli ste už druhýkrát Xiaomi. O čo ide?

Na Vašej otázke krásne vidieť, že ono to vyzerať jednoducho akcie kúpiť, ale vybrať tú správnu na investovanie je veľmi zložitá. Xiaomi je svetový výrobca mobilov a dnes už takmer všetkého, čo ľudia v každodennom živote využívajú. Doteraz to bol neznámy hráč na trhu, lebo mu patril prevažne ázijský trh a ten my Európania zatiaľ nevnímame. Bol tam jednoducho najväčší. Nestačilo mu to a rozhodol sa dobyť svet. Dnes mobily tejto značky začínajú ponúkať aj slovenskí operátori. Táto firma vstúpila na burzu a dnes sa predávajú jej akcie. To je taký stručný fundamentálny pohľad na firmu.

Spomenuli ste dlhopisy. Aký je to druh investície?

Málokto vie, že väčšina developerských projektov, ktoré Slováci môže vidieť v Bratislave, Košiciach, Tatrách či niekde v Kubíne sú financované aj prostredníctvom dlhu sprostredkovaného cez dlhopisy. Je to svojím spôsobom pôžička, kde Vy ako investor kupujete cenný papier, ktorý má svoju hodnotu. Na druhej strane je emitent, čiže korporácia – firma, ktorá tie prostriedky potrebuje. Napríklad, Vy ako investorka jej ich požičiate a s emitentom sa dohodnete, v akej výške a ako často Vám bude vyplácať výnos. Pri splatnosti, čiže na konci, Vám vráti Vami požičané peniaze späť. Použijem prirovnanie. Nemusíte vlastniť bytovku, aby ste na jej výstavbe a následnom predaji zarobili.

Aké projekty má Vaša spoločnosť za sebou?

My? Žiadne. My nie sme ten, čo realizuje projekty. Sme umiestňovateľ cenného papiera – dlhopisu. Jednoducho, my ako obchodník spojíme emitenta, čiže toho, kto peniaze potrebuje, s Vami, investorom, ktorý peniaze emitentovi požičiava. Spolupracujeme s množstvom licencovaných sprostredkovateľov, ktorí v rámci svojho podnikania môžu vykonávať takúto službu.

Položím otázku inakšie. S akými emitentami ste doteraz spolupracovali?

Za posledných 5 rokov nášho podnikania máme za sebou ako umiestňovateľ desiatky emisií. Pomohli sme získať peniaze na výstavbu bytov, v ktorých dnes býva viac ako tristo rodín. Tie príbehy boli v Bratislave, jej okolí či v Prahe, Brne a iných mestách Českej republiky. Ďalej sa nám podarilo získať zdroje pre firmy, ktoré za to nakúpili technológie na výrobu určitých výrobkov, kúpili celé fabriky. Takto sme nepriamo pomohli viac ako 200 rodinám nájsť si prácu.

Ako vidíte priestor ďalšieho podnikania v oblasti kapitálového trhu?

Sme krajina, ktorá sa riadi trhovým hospodárstvom. Je to úžasné. Ktokoľvek sa môže rozhodnúť začať podnikáť, požičať si na podnikanie peniaze z trhu. Alebo vybudovať firmu a zväčšovať jej kapacity bankovým úverom, resp. dlhom opäť z trhu. Alebo z vybudovanej firmy exitovať – predaj jej úplný alebo čiastočný podiel. V tom ja vidím obrovský priestor. Poznáte určite na trhu niekoho, kto začal podnikáť v štyridsiatke, dnes má úspešnú firmu s majetkom prevyšujúcim šesťciferné číslo. To, čo nemá, sú followeri – nasledovníci, ktorým by podnikanie odovzdal. On si chce svoj úspech konečne užiť. A tu prichádza náš čas. Spojiť tých, čo dôverujú takémuto úspešnému príbehu zo Slovenska či Čiech, s hlavným protagonistom tohto príbehu.

Čiže nerozhodujem o ničom?

Áno, rozhodujete, či nám ako firme dáte svoj mandát na to, aby sme Vám investičné portfólio riadili. Poviem jednoducho, dovolili ste nám starať o Vaše peniaze. Do spomínaného koša Vám vyberieme akcie patriace trhovou kapitalizáciou k špičke.

Čo to znamená?

Nakupujeme akcie, ktoré sú vybrané napr. z indexu S&P 500, kde sa nachádzajú top spoločnosti obchodované na americkej burze, či Euro Stoxx 600 na burze európskej.

-kb-

Napísali o nás

Ako dlho spolupracujete s CAPITAL MARKETS, o.e.p., a.s.?

Ja osobne so spoločnosťou spolupracujem tri roky.

Prečo ste sa rozhodli spolupracovať s touto spoločnosťou?

CAPITAL MARKETS, o.e.p., a.s. má bohaté skúsenosti na kapitálovom trhu. Dlhodobu poskytuje zhodnocovanie finančných prostriedkov prostredníctvom produktov, ktoré umožňujú klientom investovať či už pravidelne, alebo jednorazovo. Ja som sa tiež rozhodol zainvestovať do dlhopisov.

Ako Vaši klienti vnímajú investovanie do cenných papierov?

Slovenský klient nie je ochotný postupovať veľké riziko a jeho myslenie je podľa môjho názoru konzervatívne. Z tohto dôvodu prevažne

investuje do termínovaných vkladov v banke.

Sú Slováci pripravení na modernejšie produkty?

Zatiaľ nie. Môžem potvrdiť z vlastnej skúsenosti, že nikto sa nesnaží klientovi vysvetliť ako finančné trhy vôbec fungujú a ako ich môže využiť vo svoj prospech. Investovanie na finančných trhoch si vyžaduje, aby klient poznal svoj investičný cieľ a časový horizont svojej investície. Slováci zatiaľ takýmto spôsobom nerozmýšľajú a pri výbere produktu sa pozerajú hlavne na garantovaný výnos bez väčšieho rizika.

Nájdú sa slovenskí investori, ktorí sú ochotní postupiť aj vyššie investičné riziko?

Ak zoberieme fakt, že na účtoch v bankách majú Slováci viac ako 26 mld. EUR, môžeme povedať, že nie

sú ochotní postúpiť riziko. Na druhej strane, ak sa im vysvetlí o čom investovanie na kapitálových trhoch je, sú ochotní počúvať a meniť svoje myslenie.

Je potrebné pretestovanie klientov pred tým ako im produkt sprostredkujete?

Bez toho to nefunguje, klienta musíte dobre poznať, vedieť o ňom čo potrebuje a ponúknuť mu vhodné produkty tak, aby sme vedeli naplniť jeho individuálne potreby

Ako vaši klienti reagujú napríklad na dlhopisy?

Reagujú pozitívne, keďže dlhopis prináša niekoľkonásobne vyššie výnosy ako termínové vklady. Výnos pri dlhopisoch je vopred známy a fixný. Funguje to na jednoduchom princípe. Dlhopis je forma pôžičky,

Mgr. Marián Tiliščák
/EUROLIVE plus, s.r.o.
/prax vo financiách viac ako 3 roky
/stará sa o prostriedky viac ako 100 klientov

ktorú poskytuje investor dlžníkovi – spoločnosti, ktorá dlhopis vydáva. Táto pôžička zaväzuje spoločnosť vyplatiť investorovi dohodnutý výnos vo vopred dohodnutom termíne.

Hľadáme “NOVÉ, ÚSPEŠNÉ” príbehy

☒ Poznáte niekoho kto hľadá pre svoj podnik či firmu dodatočné financovanie?☒ Nemáte vo Vašom úspešnom podnikaní nasledovníkov a hľadáte finančne správnu exit stratégiu?☒ Máte pozemok a chcete stavať menší developerský projekt?

Ozvite sa a my vyriešime Váš problém.

www.capitalmarkets.sk

OBCHODNÍK S CENNÝMI PAPIERMI

Josef Ronge a Juraj Smaženka v novozakúpených vinohradoch v Skalici. Video nájdete na <http://habsburg.sk/>. FOTO: S POVOLENÍM AUTORA VINOHRADY HABSBU

Splnený sľub Vinohradov Habsburg

V minulom vydaní Financial News sme Vám priblížili príbeh VINOHRADY HABSBU

za ktorým stojí dvojica bývalých bankárov Juraj Smaženka a Josef Ronge. Obaja zakladatelia dnes už fungujúceho vinárstva sa rozhodli získať finančné zdroje na svoj projekt prostredníctvom verejného úpisu akcií založenej spoločnosti. K tomuto kroku ich viedla spoločná vízia vlastného vinárstva, ktoré by fungovalo podľa ich predstáv a vyrábalo tie najkvalitnejšie slovenské vína. Odlišný prístup a pohľad na podnikanie vo vinárstve považovali od začiatku za kľúčové a rozhodujúce pre budúci úspech.

Jeden z tandemu, Juraj Smaženka, tvár vinárstva spojil so značkou Habsburg. Inšpiráciou skvele pripravenej marketingovej stratégie sa mu stalo Záhorie, konkrétne mesto Holíč, historicky späté s rakúskym rodom Habsburgovcov. Holíč leží

v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti a je súčasťou Vinnej cesty Záhorie, na ktorej nemal doposiaľ relevantného zástupcu. Odlišnou cestou sa vydali aj pri hľadaní potrebných peňažných zdrojov na financovanie priestorov, nákupu

techniky a ostatných prevádzkových nákladov. Už vyššie spomenutý verejný úpis akcií a faktické rozdelenie sa o spoločnosť ešte nikto iný pred nimi nevykúšal. Šikovné využitie bankového know-how a skúsenosti z oblasti finančníctva

nakoniec viedlo k úspešnému predaju akcií drobným investorom. Tak sa nakoniec stretla v jednej firme zaujímavá štruktúra ľudí, ktorí kúpou akcií podporili vznik novej spoločnosti.

Vinárstvo aktuálne disponuje kapacitou pre produkciu vyše 27-tisíc litrov vína. V zrekonštruovaných priestoroch bývalej mestskej ladovne a časti zámockého podzemia sa zameriava na výrobu výhradne vysokokvalitných prívlastkových vín.

Úspech vinárstva a úspešný model jeho financovania stojí za tým, že si dvojica verí. Od minulého roka prináša ďalšiu príležitosť investovať do slovenského vinárstva a vinohradníctva.

Prirodzeným vývojom sa vynorila potreba trvalého zabezpečenia vstupnej výrobnéj suroviny, ktorou je pre každé vinárstvo hrozno. A tak sa ďalším zámerom mladých ambiciózných vinárov stala kúpa a obnova vinohradov. Za týmto účelom založili spoločnosť VINOHRADY HABSBU

v potrebnej kvalite. Ide o ideálne spojenie, pretože výrobca vína bude mať zdroj hrozna na výrobu vína a vinohradnícka spoločnosť garantovaný odbyt dopestovaného hrozna.

Aj v prípade spoločnosti VINOHRADY HABSBU

táto dvojica ojedinelý kúsok, pretože s emisiou verejne ponúkaných akcií schválenou Národnou bankou Slovenska doposiaľ nikto na Slovensku neprišiel. Z dôvodu limitovaného rozsahu a nárastu viničných plôch je možné takúto investíciu do pôdy a vinohradov považovať za investíciu s trvalou udržateľným vývojom hodnoty.

Aktuálne má dvojica Juraj Smaženka a Josef Ronge za sebou prvé obdobie upisovania. Dnes sa môžu pochváliť prvým úspešným nákupom vyše 7 hektárov vinohradov v Skalici, ktoré práve pripravujú na novú výsadbu. V upisovaní akcií vinohradov pokračujú dnes už nielen na Slovensku, ale aj v susednom Česku. A tešia sa na nové akvizície viničných plôch.

-bk-
<http://habsburg.sk/>

Napísali o nás

Ako dlho spolupracujete s CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s.?

So spoločnosťou CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. úspešne spolupracujem štvrtý rok.

Prečo ste sa rozhodli spolupracovať s touto spoločnosťou?

Bolo to na základe filozofie našej spoločnosti „Správaj sa ako banka“. To znamená spojiť klienta priamo s trhom. Aby vo výhode bol klient, a nie len banka.

Aké boli začiatky?

Na začiatku sme zanalyzovali spoločnosť CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. a zistili čo najviac informácií o spoločnosti a developer-ských projektoch, ktoré ako umiestňovateľ poskytovali.

Aká je klientela, ktorej ponúkate daný produkt?

Klienti, s ktorými spolupracujem, sú retailoví klienti vo veku 30 až 55 rokov, väčšina vysokoškolsky vzdelaná.

Ako klienti na takúto finančné produkty reagujú?

Reakcie klientov na daný produkt boli pozitívne. Hlavne preto, lebo klienti s ktorými spolupracujem, sú finančne gramotní.

Prečo sa nakoniec rozhodnú pre daný produkt?

Mnoho klientov sa rozhodlo pre daný produkt na základe zaujímavých výnosov, skutočných developer-ských projektov, ktoré poznajú, ktoré majú svoj príbeh. Napriek tomu, dominantným prvkom pre rozhod-

nutie je samotná osoba investičného makléra, s ktorým do podnikania vstupujeme a predpokladáme dlhodobú spoluprácu. Budujeme si pevný obchodný vzťah s klientmi. To je pre nich najdôležitejšie.

Aké produkty klient musí mať, aby ste mu mohli ponúknuť riešenie v podobe produktu od CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s.?

S klientom je to podobné ako so štúdiom na škole. Najprv musíme prejsť základnú školu, t. j. mať základný finančný plán, následne zmaturovať na strednej škole a až potom začína vysokoškolské štúdium. Produkty CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. zaraďujem do maturitného ročníka a na vysokoškolské štúdium.

Akú časť vlastných voľných prostriedkov investujú v priemere do takéhoto produktu?

Michal Mikloš /FINPORTAL a.s. /prax vo financiách 13 rokov /svoje sprostredkovateľské služby dnes ponúka viac ako 200 klientom

Do produktu od CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. investujú ľudia vždy rôznu časť svojich finančných prostriedkov podľa horizontu, výnosnosti a likvidity. Väčšinou je to spojené so splnením si cieľa, ktorí si určía na začiatku.

HABSBU

vinohrady

VAŠE BOHATSTVO S TRADÍCIOU...

www.habsburg.sk | +421 948 931 139

f

Napísali o nás

So spoločnosťou CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. spolupracujem viac ako dva roky. Pre svojich klientov sa snažím vždy hľadať nové investičné príležitosti. Na CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s., si vážim, že sa starajú nielen o klientove investície, ale aj o vzdelávanie a podporu finančných sprostredkovateľov. Investície boli vždy moja srdcová záležitosť. Komplexné vybavenie klienta ohľadom financií je veľká výhoda, no v konečnom dôsledku nie je cieľom klienta zadĺžiť, ale naučiť ho investovať, prípadne pomôcť budovať kapitál. V mojom portfóliu sú jednak klienti, ktorí sú skúsení investori a spoločne hľadáme nové

alternatívne možnosti investovania, ale aj klienti, ktorí svoj kapitál ešte len budujú a majú cieľ, ktorý chcú dosiahnuť. Jednou z takýchto možností je investícia do akcií spoločnosti VINOHRADY HABSBU

a.s., kde sa dá investovať už od sumy 100 eur. Klienti, ktorí sa rozhodnú zhodnocovať peniaze takouto formou, by, samozrejme, mali poznať všetky plusy a minusy takejto investície, mať dostatočnú finančnú rezervu a v ich portfóliu by mali byť prostriedky diverzifikované s ohľadom na investičný profil klienta. Možnosti investovania je veľa. Práve akcie a dlhopisy tuzemských podnikov sa stávajú významnou súčasťou

celkového klientskeho portfólia. Budovanie kapitálu je beh na dlhé trate, a preto najdôležitejšie je začať, mať pred sebou cieľ, ktorý chcem ako investor dosiahnuť, a investovať radšej menej ako nič. V mojom portfóliu sú klienti, ktorých celkový kapitál je v stovkách či tisícoch eur, ale aj klienti, ktorí zhodnocujú majetok v objeme niekoľko stotisíc eur. Je dôležité, že títo investori presne vedia, kam vkladajú svoje peniaze, na čo budú použité, kto stojí za tým príbehom a čo môžu očakávať.

Ing. Lenka Richterová/FINGO.SK s. r. o. /prax vo financiách 12 rokov/stará sa o prostriedky viac ako 250 klientov

Prvé záblesky na Slovenskom kapitálovom trhu

■ Kapitálový trh na Slovensku dnes nie je v kondícii, o akej som uvažoval, keď vznikal. Bola to doba plná očakávaní a predstáv, ako raz v budúcnosti bude poskytovať reálnu alternatívu financovania firmám aj u nás, ako poskytne reálne investičné príležitosti tak pre malých, ako aj veľkých investorov.

Hriechy minulosti z obdobia postupkúpovej privatizácie a tradičné bankové financovanie reálnej ekonomiky privedli náš kapitálový trh do stavu, keď:

- investorská verejnosť v prvom rade nedôveruje investícií do cenných papierov, potom tomu nerozumie a nakoniec drží 80 % úspor na bežných a termínovaných účtoch,
- equity časť kapitálového trhu, obzvlášť tá najtransparentnejšia burzová časť, takmer neexistuje,
- za 25 rokov obchodovania na regulovanom trhu slovenskej burzy žiaden podnik nevyužil možnosť získať kapitál formou IPO.

Dnes sme, našťastie, inde v nastavení pravidiel fungovania kapitálového trhu. Veľa spravila aj Európska únia (aj keď zďaleka nie všetko vnímam aj v tejto oblasti pozitívne). A môžeme povedať, že snaha o znovuvybudovanie dôvery v kapitálový trh prináša svoje prvé ovocie. Tých 80 % (viď vyššie) je na druhej strane obrovský potenciál pre ďalší rozvoj. Je veľmi dôležité prinášať stále nové investičné príležitosti.

Dnes už sú investície na kapitálovom trhu opäť v móde a začínajú sa tešiť obľubu. Zatiaľ takmer výlučne na strane dlhopisov, ale veľkú časť už tvoria korporátne dlhopisy. To je nástroj, ktorým sa dokážu financovať už aj menšie a stredne veľké projekty a firmy. A to sú tie prvé lastovičky, nesúce na krídlach veľkú zodpovednosť a zároveň aj budúcnosť.

Sú to príbehy často realizované privátnou, no už aj verejnou ponukou, zabezpečované licencovanými finančnými inštitúciami aj mimo burzy. Je to vzácné obdobie, kedy sa tvorí veľmi potrebné podhubie pre ďalší rast. Ten môže byť zabezpečený následne po X k/rokoch už aj na burze. Nikto nekladie ničomu hranice.

Mnoho startupov, ale aj malých a stredných projektov sa dnes začína v úvode financovať prostredníctvom moderných platforiem, napr. crowdfundingu. Využíva sa možnosť získať kapitál od malého množstva privátnych investorov. Na konci môže byť konečne aj prvý exit vo forme verejného úpisu akcií. Ďalšia forma potom je už len verejná ponuka cenných papierov na burze. Toto je cieľ, na ktorom dlhodobopracujeme aj na burze. Vidíme, že len prípravou emitentov a investorov, spoluprácou s infraštruktúrou ešte mimo burzy máme šancu priviesť na trh tituly a firmy schopné udržať si najvyšší štandard a ďalej rásť. Dnes sa burza nachádza v kritických číslach, a preto sú naše ciele jednoznačne pomáhať vytvárať čo najširšie základy, na ktorých bude stáť budúcnosť.

Aj keď náš trh je asi najšpecifickjší z okolitých, trend neistej budúcnosti je badateľný aj na rozvinutých trhoch. Obdobie privatizácie štátneho majetku je za nami a nové emisie je možné čakať už len zo súkromného sektora.

Zatiaľ nastupuje trend delistingu. Bude nevyhnutné zatraktívniť podmienky získavania financovania na kapitálovom trhu. Využitie pribuzného regiónu V4 (počítane V6 až V8) je tiež jednou z možností nášho skúmania. Ďalším prospešným krokom, ktorý vytvorila naša vláda pre investorov, je možnosť využitia daňovej výhody v podobe jednorozného časového testu. Táto daňová motivácia však predpokladá existenciu ponuky cenných papierov, na ktorých by ju bolo možné využiť. Takisto dlhodobé investičné sporenie je veľmi dobrý nástroj, ktorý je potrebné dolaďiť a môže plniť neoceňiteľnú úlohu nielen v investovaní, ale aj v sporení.

Je zrejmé, že dnes máme už zaujímavý počet projektov, firiem, ktoré sa potrebujú financovať, aj investorskú základňu, ktorá zaujímavé investičné tituly vyhladáva. Veľmi dôležitým prvkom je spojivko medzi nimi. Tým je potrebná a užitočná činnosť obchodníkov s cennými papiermi, ktorí v spolupráci so sprostredkovateľskými sieťami vedia oba póly spojiť. Poskytujú profesionálne služby na základe licencie a pod potrebným dohľadom podporujú pozitívnu klímu na kapitálovom trhu. Majú za sebou už viacero skvelých úspechov, z ktorých, verím, budeme profitovať všetci.

Peter Kubrický
/generálny riaditeľ
/Burza cenných papierov
v Bratislave, a. s.

Napísali o nás

So spoločnosťou CAPITAL MARKETS o. c. p., a. s., spolupracujem už viac ako dva roky ako PFA. Spolupracujem o produktov a o ľudoch. Zameriavam sa na poisťovanie korporátnej klientely. Špeciálne ide o potravinársku a poľnohospodársku sféru.

Okrem poisťovania, čo je mojou hlavnou prácou, sa zaujímam o kapitálový trh. Investovanie do akcií vnímam ako produkt pre ľudí, ktorí myslia na svoju budúcnosť. Je to beh na dlhé trate.

Produkty z oblasti kapitálového trhu by podľa mňa mali tvoriť súčasť zabezpečenia sa na dôchodok – pre ľudí mladších a v strednom veku. Pre staršiu klientelu ide viac o investičný nástroj, ktorý má ideálne vybudovať hodnotu pre ich deti či vnúčata.

V dávnej minulosti som sa venoval akciám z kupónovej privatizácie, vďaka čomu som získaval prvé skúsenosti.

Neskôr som ako klient absolvoval viaceré školenia s možnosťou obchodovania priamo na burze prostredníctvom elektronického brokera.

Pri rokovaní s klientom považujem za veľmi dôležitý postoj investora k riziku investície. To rozhoduje aj o type produktu, ktorý s klientom rozoberám. Klientovi musí zrejme, že pridú aj horšie časy a musí byť na tie časy pripravený. Dôraz kladiem na to, aby vedel, ako sa zachovať pri poklese cien akcií. Na vyhodnotenie postoja investora voči riziku z investovania využívam predinvestičný dotazník. Investície, o ktorých sa s klientom rozprávam a tvoria náš produktový koš, si starostlivo vyberám. Väčšinou do nich aj ja sám, ako klient, investujem vlastné prostriedky.

Za veľmi zaujímavý produkt umiestňovaný spoločnosťou CAPITAL MARKETS, o. c. p., a. s., považujem verejný úpis akcií spoločnosti

VINOHRADY HABSBURG, a. s.. Ako veľké plus vnímam to, že hodnotu akcií budú tvoriť hlavne novonadbudnuté a v rámci EÚ registrované vinohrady, ktorých výmera je v rámci SR obmedzená. Ďalším pozitívnym faktom v tomto investičnom nástroji je to, že zakladatelia spoločnosti Josef Ronge a Juraj Smaženka sú mladí šikovní ľudia, s výbornými nápadmi, ktoré dotahujú do konca. Počas práce som sa s nimi zoznámil aj osobne. To je to, čo som spomenul na začiatku, že spolupráca je hlavne o ľuďoch.

Poznáam v tomto investičnom príbehu majiteľov a exekutívu. Verím, že sa s vedením tejto spoločnosti budem stretávať pri príležitosti predstavenia ďalších získaných vinohradov, ako tomu bolo naposledy v Skalici. Som presvedčený, že VINOHRADOM HABSBURG, a.s., sa naďalej bude dať a budú naďalej vytvárať hodnotu pre akcionárov.

Ing. Stanislav Chovanec
PFA spoločnosti OK GROUP SLOVAKIA, a. s., s finančnými produktmi pracuje už od roku 2000. Je licencovaný Národnou bankou Slovenska PFA v sektore poisťovania

a zaistenia a sektore kapitálového trhu. Spolupracuje ako sprostredkovateľ s viac ako 220 klientmi, či už fyzickými, alebo právnickými osobami.

„Kríza“ príležitosť na ďalší rast realitného trhu?

Na tento rozhovor som čakal dlhšiu dobu. Jeden z dôvodov boli Vaše časté cesty do zahraničia. Aký je život človeka, ktorý sa pohybuje v realitnom biznise?

Najprv by sme si mali povedať, čo je realitný biznis, lebo aj predaj a kúpa bytu je v podstate realitný biznis, ale taký malý – medzi koncovými užívateľmi. Predávate a kupujete nehnuteľnosť, ktorá slúži na bývanie, prípadne na prenájom a zabezpečenie príjmu v dôchodku. Je to dnes aj veľmi využívaná alternatíva voči ukladaniu prostriedkov na sporiaci účet v banke.

A potom je tu realitný biznis ako jedna z foriem podnikania a finančných investícií. Je trochu náročnejší. Ide o celý komplexný proces od prvotnej idey čo, na aký účel a kde postaviť, kúpiť, prípadne rekonštruovať. Pokračuje to ďalej cez realizáciu tohto zámeru až po jeho ukončenie a následný prenájom alebo predaj celého projektu. Je to náročná tímová práca, ktorá vyžaduje špecifické znalosti a trvá niekoľko rokov, možno aj desaťročí. V rámci celého procesu existuje množstvo ciest a momentov, keď do projektov vstupujú rôzne tretie strany – dočasní alebo dlhodobí finanční investori. A samozrejme, tieto procesy vždy odrážajú regionálne špecifiká – iná situácia je na trhu v Londýne a iná v Sofii.

Pre tých, ktorí sa profesionálne pohybujú v oblasti realitného biznisu, je náročné byť trvale „in“. Trendy, aj regionálne zmeny, sú turbulentné a výnimočné investičné príležitosti nie sú každodenné, treba byť na to pripravený, vedieť ich kvalifikovane posúdiť a rýchlo sa rozhodnúť.

Posledný veľtrh v Mníchove v októbri bol ukázkou fungujúceho „real estate“ priemyslu, kde viac ako 2 000 vystavovateľov zo 41 krajín navštívilo 45 000 ľudí z biznisu zo 72 krajín. Hlad po zmysluplných projektoch a dostupných zdrojov na ich financovanie bolo cítiť v každom stánku.

Veľké banky a investičné fondy hľadajú projekty, developeri zase ich finančné prostriedky na uskutočnenie a predaj svojich „produktov“. Množstvo sprostredkovateľov a rôznych poradcov je enormné, a to nehovorím o veľkej šestke globálne pôsobiacich anglických, amerických a kanadských firiem – CBRE Group, JLL, Cushman & Wakefield, Colliers International, Knight Frank a DTZ. Upútali tiež veľké stánky jednotlivých európskych miest a regiónov, ktoré lákali tak investorov, ako aj developerov, aby uskutočnili svoje investičné závery práve u nich. Zo slovenských vystavovateľov zaujal HB Reavis modelom projektu VARSO s najvyššou vezou v Európe, ktorú stavia vo Varšave.

Tri dni veľtrhu boli pretkané stretnutiami, intenzívnym networkíngom a večernými parties veľkých „hráčov“ pre partnerov na výstavisku a po celom meste. Práve tam často dochádza k najdôležitejším dohodám a obchodom.

A život človeka, ktorý sa pohybuje v realitnom biznise, toto všetko odráža.

Ziskali ste v Mníchove nové kontakty alebo aj projekty, ktoré rozvíjate na Slovensku?

V biznise sa pohybujem dlhodobo a mám v ňom veľa priateľov a známych z rôznych krajín, veľtrh je teda pre mňa ideálny na zveľaďovanie vzťahov, ale aj na výmenu informácií, ktoré sa nikde nedočítate. Viaceré príležitosti v rôznych krajinách upútali aj mňa, aj niektorých mojích klientov. Budeme im venovať pozornosť a čas a verím, že časť z nich pretavíme do reality.

Ako dlho pôsobíte v tomto biznise?

Pohybujem sa v tomto biznise viac ako 15 rokov. Bol som na strane bánk, ktoré takéto projekty financovali, aj na strane developerov/investorov. Pôsobil som vo viacerých krajinách mimo Slovenska a zažil som, aká mimoriadne dôležitá je finančná a právna stabilita lokálneho prostredia, správne načasovanie projektov a súčasne odvaha riskovať. Najmä na nových trhoch je miera rizika vysoká, ale súčasne platí, že či, čo prídu prví, sú víťazi.

Aké historicky najväčšie úspechy v tejto oblasti ste zazili?

Viedol som projekt výstavby jednej z prvých veľkých bytových komplexov v Bratislave – Koloseo na Tomášikovej ulici v rokoch 2004 – 2007. Bola to taká „bytová megalostaviteľka“, lebo to bol prvý veľký bytový projekt a investor aj Slovenská sporiteľňa zariskovali pri jeho financovaní. V tom čase si banky trúfali financovať maximálne 200 bytov v jednej etape projektu, a tu sa postavilo viac ako 700 bytov naraz. Banku vtedy presvedčil unikátny predaj bytov v bývalej IKEY. Projekt bol úspešný a inšpiroval ďalších investorov a veľkých hráčov, aby zamerali svoju pozornosť, okrem administratívnych budov, aj na bytové komplexy. Po tomto projekte prišiel projekt III. Veže o diagonálu bližšie k centru. Dnes sú v Bratislave veľké bytové projekty bežné. Bol som svedkom toho, ako sa tento trh rodil, vyvíjal a kam sa dostal.

Skvelým obdobím bola expanzia HB Reavisu do zahraničia v rokoch pred, počas aj po kríze na svetových trhoch (v rokoch 2008 – 2010). Boli sme trojčlenný tím a spoločne sme prešli okolitú aj vzdialenejšie krajiny. Spôsob, akým sme jednotlivé (nielen hlavné) mestá spoznávali, a informácie, ktoré sme pri tom získali, boli a sú pre mňa neoceňiteľné.

Čo Vás, naopak, neprijemne prekvapilo?

Realitný biznis je mimoriadne citlivý na celkovú ekonomickú situáciu – vo svete, v regióne, v krajine, v meste. A keď nastane kríza, aj ľudia sa začínajú správať krízovo. Miera predátorského správania medzi investičnými partnermi, kolegami, ale aj klientami vplyvom ohrozenia je mimoriadna. Nedá sa na to pripraviť. Odvrátená strana úspechu znamená, že vzťahy v tomto biznise sú náročné a nevyspytateľné.

Ako ste prežili čierny piatok developerov, ktorý trval od roku 2007 do roku 2009?

V realitnom biznise to boli reálne roky 2008 – 2010, aj keď pád globálnych trhov sa zastavil už v roku 2009. Nebol som investor, tak sa ma to nejak bytostne nedotklo. Bol som skôr pozorovateľ a videl som, ako to dokázalo ohroziť a zlikvidovať spoločnosti aj jednotlivcov. Pochopil som, že istota neexistuje v ničom a v nikom. Vždy je potrebné mať aj iné riešenia.

Ako by ste dnes Vy, ako manažér v oblasti developmentu, reagovali na krízu? Zmenili by ste niečo na svojom profesijnom správaní?

Za rozumné považujem mať premyslenú štruktúru rozloženia investícií, tak do ich profilu/segmentu využitia, ako aj regiónu/lokality. Kríza sa neprejaví v jednom okamihu v každom segmente a na každom mieste. Často hrá úlohu ulica alebo štvrť, kde sa nehnuteľnosť nachádza. Konzervatívny prístup k financovaniu je namieste vždy, ale najmä vtedy, keď ekonomický cyklus kulminuje a bliži sa korekcia. Takéto rozloženie investícií vytvára priestor na potrebnú reakciu, aby kríza investorov/developerov existenciu neohrozila. Som rád, že na svojom profesijnom správaní nič meniť nemusím, verím, že sa mi podarilo naučiť všetko potrebné z pozície pozorovateľa, aby som sa nemusel učiť „na vlastných chýbachi“.

Krízu súčasne vidím aj ako príležitosť na výhodné akvizície projektov, treba byť však pripravený a vedieť kedy, kde a čo kupovať, a tiež správne načasovať predaj, vystúpenie z projektov. V čase hlasovania o brexite som žil v Londýne a pred očami sa mi v ten piatok po referende „roztrhlo vrece“ s príležitosťami, v súvislosti s dočasným prepadom sterlingu a s prepadom hodnoty projektov. Bolo nesmierne ťažké presvedčať investorov, aby kupovali. Ti, čo mali odvahu a prostriedky, výrazne zarobili v priebehu pár mesiacov.

Ako je na tom Slovensko v porovnaní s inými krajinami V4 v oblasti rezidenčných nehnuteľností a v oblasti výstavby komerčných nehnuteľností?

Trh na Slovensku je lokálne rôzne saturovaný. Bratislava a Košice sú iné ako zvyšok Slovenska. Lokálne je trh citlivý na iné lokálne investície do výrobného priemyslu. Keby dnes bolo v Nitre 200 hotových voľných bytov, predali by sa ako teplé rožky, keby boli k dispozícii pred 5 rokmi, boli by nepredajné. Excentrická poloha Bratislavy a jej charakter lokálneho megalopolisu (jeden z najrozvinutejších regiónov EÚ) blízko Viedne sťahuje produkčné a ľudské kapacity z celého Slovenska a to vedie k tomu, že príjmy

sú tu vyššie ako na iných miestach na Slovensku a dopyt po bývaní je dlhodobo vysoký. Porovnateľne aj v iných krajinách V4 dominuje hlavné mesto, aj keď Brno, Vroclav, Gdansk či iné väčšie regionálne centrá v týchto krajinách sú výrazne rozvinutejšie ako naše krajské mestá.

Čo by ste mi poradili pri výbere projektu, do ktorého by som chcel vstúpiť ako investor?

Pokiaľ sa rozhodujete o investícii, vstúpte do projektu, odporúčam vám najst si odborníka, ktorý posúdi všetko – lokalitu, lokálny trh, kvalitu projektu, jeho realizovateľnosť, stav etapy, v ktorej sa projekt nachádza, a riziká spojené s jeho realizáciou, vrátane dĺžky trvania administratívnych procesov, náročnosť na marketing a predaj/prenájom – a všetko to premietne do rizikovo vyváženého modelu finančnej návratnosti investície.

Pokiaľ takýto odborníkom nie ste

a ani takéhoto odborníka nepoznáte, riskujete. Vtedy je rozumné spoľahnúť sa na overené inštitúcie, najmä banky a fondy, ktoré toto dokážu profesionálne a spravidla konzervatívne posúdiť. Investujte radšej do bankou alebo renomovanými profesionálmi spravovaných investícií, napríklad do realitných fondov.

Všeobecne platí, že peňazi je dostupných výrazne viac ako zmysluplných projektov, preto netreba byť prekvapený pri odporúčení odborníka, aby ste do vami preferovaného projektu nevstupovali a počkali na vhodnejšiu príležitosť.

-bk-

Ing. Dávid Bořuta MSc.
Manažér s viac ako 15 ročnou praxou a so skúsenosťami z dlhodobého pôsobenia v zahraničí.

Vlastní a riadi poradenskú firmu DBS Development & Consulting s.r.o. so sídlom v Prahe, ktorá sa venuje investičnému poradenstvu a riadeniu projektov pre klientov v oblasti nehnuteľností v Čechách, na Slovensku a v krajinách Juho-východnej Európy. Pôsobí tiež ako krízový manažér pri reštrukturalizáciách firiem klientov.

Počas pobytu na Slovensku žije striedavo v Bratislave a v Banskej Štiavnici. S partnerskými spoločnosťami CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. spolupracuje výše roka ako konzultant pri posudzovaní kvality a riadení developerských projektov.

„Self-management à la Andy“

■ Pripadá mi to ako pred začiatkom nejakého koncertu alebo športovej akcie. Masovka, ktorá už dlho pred začiatkom núti klásť otázku, ako to dnes dopadne. Asi ešte nikdy som nezažil takú dávku emócie, ako tu po neceljej hodine. Hudba, svetlá, všetko to, čo dnes predáva akýkoľvek produkt. Zrazu som sa pristihol, že som sa stal súčasťou standing-ovation. Dlho som neveril, že spikri ko zámoria dokážu naplniť Madison square garden a zarábať motivačnými speechmi a knihami milióny dolárov.

Ak by mi niekto povedal, že je to možné aj na Slovensku či v Čechách, jednoducho by som ho vysmial. Dnes som ale súčasťou takéhoto podujatia a s asi tisícou prisiediacich som si uvedomil, že investovanie do seba samého sa musí stať súčasťou môjho osobného portfólia. EmotionDay, ako som si ho vnútorne nazval, sa končí a ja som mal tú možnosť vyspovedať jeho hlavného protagonistu Andyho Winsona.

Aký je postoj trénera osobnostného rozvoja k investíciám?

Investície sú nevyhnutnou súčasťou finančnej gramotnosti a základným pilierom budovania finančnej slobody.

Ako a kde vy investujete?

To, čo ja považujem za najlepšiu investíciu, je jednoznačne investovanie do seba. Do svojho neustáleho vzdelávania. Pretože tá najväčšia hodnota, tá najväčšia cena, ktorú máme, je to, čo máme vo svojej hlave a naša schopnosť premeniť to na výsledky.

Popritom investujem do štandardných nástrojov finančného trhu, zlata, diamantov, kryptomien, takisto do nehnuteľností a pôdy. Som investorm aj v podnikateľských projektoch.

Kedy ste s tým začali?

Začal som už ako 19-ročný.

Čo to znamená investovanie do seba?

Je to vyčlenenie určitého množstva finančných prostriedkov pre svoj progres a zvyšovanie hodnoty svojej hlavy. Ja sa presne riadim podľa stratégie, ktorú opisujem aj vo svojej knihe Mysli, Konaj, Zbohatni. Volá sa „stratégia 7 džbanov k finančnej slobode“. Znamená to, že človek na mesačnej báze má investovať aspoň 10 % do svojho vlastného vzdelania. Ako? Napríklad prostredníctvom rôznych

tréningov, workshopov, seminárov, ktoré sú zamerané na konkrétnu problematiku, ktorá priamo zvyšuje expertizu samotného jednotlivca. Prípadne do skúsenosti mentora alebo kouča. Tým sa zvyšuje aj naša hodnota a ponímanie samého seba.

Ako vy investujete do seba?

Pravidelne každý rok chodievam do zahraničia za svojimi mentormi, od ktorých sa učim, a pravidelne čítam novinky z mojej oblasti. Navyše počívam svoju manželku a svoje deti, lebo títo ma doteraz naučili najviac.

Vediete k tomu aj vy svoju vlastnú rodinu?

U nás je vzdelávanie sa jednou z najväčších hodnôt. Nadnesene povedané, že keď nie je na chleba, na vzdelanie sa musí vždy nájsť. Pamätám si, keď sme boli na tom v rodine veľmi zle finančne a dostal som ponuku ísť na jeden tréning do zahraničia, ktorý vychádzal v danom čase na 15 000 €. Nemal som takú hotovosť, tak som si na to požičal. Manželke sa to nepáčilo a vtedy som povedal, že jednoducho na vzdelanie sa musí nájsť vždy, a o to viac som si to vážil. Následne som to, čo som sa tam naučil, ihneď aplikoval do prace a tie peniaze sa mi v priebehu pár mesiacov vrátili.

Keď sme žili s rodinou v zahraničí, tak môj syn chodil na súkromnú školu. Dodnes majú obaja synovia súkromných učiteľov v oblastiach, v ktorých sa chcú zlepšovať. A rovnako aj moja manželka sa pravidelne vzdeláva.

Ako využívajú ľudia akcie Andyho Winsona pri investovaní do seba?

Veľmi intenzívne. Mám transformačné programy, ktoré sú aj na niekoľko mesiacov. Počas nich systematicky pracujeme s jednotlivcami na veciach, v ktorých sa potrebujú v živote posunúť. Či už v rámci profesionálnej špecifikácie konkrétnej zručnosti, ktorú potrebujú zdokonaľiť, alebo v osobnej rovine. Môžu

to byť napríklad komunikačné zručnosti, predajné zručnosti, prezentačné zručnosti alebo vyjednávacíe zručnosti. Alebo potom sú to oblasti osobnostného rozvoja, ktoré aj na strane druhej často, keď nemá človek zvládnuté a spracované, najviac bránia v celkovom úspechu jednotlivca.

Mám program aj na rok, kde systematicky pracujem s jednotlivcami v uzkej skupinke, tak aby dosahovali výrazné zlepšenia a posuny vo svojich vlastných životoch a v dopracovaní sa k úspechu.

Akí ľudia vás vyhladávajú?

Sú to ľudia v rôznych spoločenských postaveniach a statusoch. Práve z toho dôvodu mám transformačné programy a tréningy prispôsobené podľa toho, v čom sa človek potrebuje rozvíjať. Medzi mojich klientov patria nielen úspešní manažéri, podnikatelia, športovci, speváci, herci... Sú to aj na jeden tréning do zahraničia, ktorý vystihnúť volatilitu trhu. Druhý pohľad, ak chcem teda investíciu do akcii vnímať ako bezpečnú, tak z hľadiska ziskov. Či už v rámci bezpečnosti, alebo z pohľadu krátkodobého s cieľom vytvrdnúť volatilitu trhu. Druhý pohľad, ak chcem teda investíciu do akcii vnímať ako bezpečnú, tak z hľadiska ziskov. Či už v rámci bezpečnosti, alebo z pohľadu krátkodobého s cieľom vytvrdnúť volatilitu trhu.

Hľadajú u vás ľudia aj odpovede, ako zbohatnú?

Áno. V súčasnosti je jednoducho doba konzumu, doba hmoty. Ľudia si uvedomujú dôležitosť peňazí. Čítia, že ak im chýbajú, začínajú sa problém. Zároveň si množstvo ľudí chce zvyšovať svoj životný komfort a zlepšovať svoj finančný úspech. Práve preto mám aj tréningy zamerané na dosiahnutie finančnej slobody.

Je dôležité mať pri investovaní jasno? Aký je váš smer?

Samozrejme. Čím jasnejšie človek má, tým lepšie. Tým menej sklamaní môže zažiť alebo máločo ho môže potom prekvapiť. Z mojich skúseností však väčšina ľudí nemá jasno, ako investovať, kde investovať. Ich skôr zaujíma, čo dám a koľko dostanem.

A keď to dobre vyzerá, tak, samozrejme, majú chuť tam investovať. Avšak tým, že je u nás, bohužiaľ, dosť veľká finančná negramotnosť, ľudia často naletia práve veľkým lákavým ziskom, čoho historicky sme dôkazom. Bolo tu veľmi veľa investičných príležitostí, kde boli ľuďom sľubované veľké zisky, ale nakoniec prišli o všetky svoje peniaze. Podstatou je mať vo veci jasno. Ak však človek jasno nemá, tak je dôležité, aby si bol aspoň vedomý, aké riziko je ochotný podstúpiť. A potom sa už primárne poradí so špecialistom, ktorý má na finančných alebo investičných trhoch skúsenosti.

Ako vnímate investovanie do akcii?

Investovanie do akcii vnímam ako úžasnú príležitosť pre skúsenejších investorov. A to aj vzhľadom na to, že volatilita je, samozrejme, omnoho, omnoho vyššia ako pri štandardných nástrojoch. Vnímam to v dvoch rovinách. Po prvé, v rovine špekulatívnej, a to z pohľadu krátkodobého s cieľom vytvrdnúť volatilitu trhu. Druhý pohľad, ak chcem teda investíciu do akcii vnímať ako bezpečnú, tak z hľadiska ziskov. Či už v rámci bezpečnosti, alebo z pohľadu krátkodobého s cieľom vytvrdnúť volatilitu trhu.

Je podľa vás dôležité riadiť sa pragmatickým pohľadom alebo sa treba zaoberať aj svojimi pocitmi?

Moja skúsenosť hovorí, že veľa-krát čísla a fakty môžu ukazovať jednu vec, ale nakoniec sa aj ti najúspešnejší zvyknú rozhodovať úplne inak.

Uvedol by som to na krátkom príklade: Raz sa pýtali majiteľa jednej z najväčších kuriérskych firiem v USA, ako sa on rozhoduje. A on odpovedal, že si sadne na bicykel a vtedy dostáva určitý špecifický pocit, ktorý ho navedie na správne rozhodnutie. Nerozhoduje sa ani tak podľa faktov a čísiel, ale na základe pocitu, ktorý ho doteraz nikdy nesklamal.

Takže ja osobne som zástanca toho, že je potrebné zladíť a poznať

signály svojho tela, signály svojho podvedomia, ktoré dokážu byť skvelým radcom pri dôležitých rozhodnutiach. To však odporúčam trénovať. Dá sa to. Učím to aj na niektorých svojich tréningoch. Práve mnohí úspešní ľudia to majú skvele vytvrdnuté a spoliehajú sa na takzvanú intuíciu alebo podvedomie. No a potom je to určitým spôsobom aj súlad tých čísel. Keď zapadnú obidve, tak málokedy sa stáva, že by to rozhodnutie bolo mylné.

Takže som zástancom kombinácie. Pozriem sa na to cez signály tela aj pragmaticky.

Čo plánujete do roku 2019?

Ako každý rok, čaká nás množstvo transformačných tréningov zameraných na rôzne oblasti. Či už sú to peniaze, zdravie, posun v osobnom, pracovnom živote, tréning zameraný na zvládnutie strachov, fóbii, leadershipu, majstrovstva v predaji, rečnictva.

V tlači je už aj špecifický Diar úspechu postavený na systéme R. A. D. (rast, akcia, dokončovanie). Neustále vylepšujeme aj klub Andyho Winsona, ktorý už má stovky úspešných absolventov.

-bk-
Andy Winson začínal ako umývač riadu v reštaurácii a zbierať rajčín.

Dnes je uznávaným mentorom a trénerom v oblasti osobnostného rozvoja na Slovensku. Okrem iného je tvormom transformačných tréningov, prostredníctvom ktorých pomáha ľuďom dosahovať výnimočné výsledky. Je považovaný za priekopníka neurolingvistikého programovania na Slovensku. Jeho Akadémia Andyho Winsona je vnímaná ako jedna z TOP spoločností pre rozvoj vzdelávania. Len na sociálnych sieťach ho sleduje viac ako 90 000 ľudí. Pre zaujímavosť: za 1 mesiac videlo jedno z jeho inšpiratívnych videí viac ako 1,2 milióna ľudí.

Hodnotové portfóliá spoločnosti CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s.

■ Hodnotové portfólia spoločnosti CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. sú relatívne novým typom portfólia, ktoré poskytujeme. Hodnotové portfóliá napriek krátkej dobe poskytovania klientom priniesli od ich založenia krásne výsledky.

Hlavným rozdielom medzi klasickým a hodnotovým portfóliom je v dĺžke držby jednotlivých titulov. Kým v klasickom portfóliu sú akcie nakúpené s cieľom dosiahnutia take-profitu pri ktorom je akcia automaticky odpredaná v zisku a je úplne jedno či bol take-profit aktivovaný 3 dni po nákupe alebo 6 mesiacov. V hodnotovom portfóliu akciám analytici nestanovujú take-profit, ale sú držané minimálne 12 mesiacov. Výhodou pre klienta držať akcie viac ako 12 mesiacov je v tom, že po predaní týchto akcií má klient oslobodený výnos z predaja od dane.

Klient si v prípade hodnotových portfólií môže vybrať, či sa rozhodne investovať na najväčších európskych burzách alebo si otvorí účet v amerických dolároch a bude investovať do akcií na burzách v Spojených štátoch amerických. Európske aj americké portfólio je následne rozdelené do štyroch investičných stratégií: dynamická, high risk, konzervatívna a vyvážená. Stratégie sa od seba líšia v rozdelení jednotlivých účtov na akciovú a dlhopisovú zložku. Pomocou tohto rozdelenia na akciovú a dlhopisovú zložku jednotlivé stratégie predstavujú pre klienta rozdielnu výšku rizika. High risk investičná stratégia má všetky finančné prostriedky investované do akcií a teda je najviac rizikovou stratégiou, ale v prípade pozitívnych pohybov akcií na trhu dosahuje aj najvyššie zisky. Na druhej strane sa nachádza konzervatívna stratégia v ktorej akcie tvoria len 55 % portfólia a zvyšok je investovaný v dlhopisevej zložke, ktorá je konzervatívnejšia. Medzi týmito extrémami sa nachádzajú ešte dynamická a vyvážená stratégia. Dynamická stratégia má 85 % v akciovej zložke a 15 % v dlhopisevej a vyvážená stratégia má rozdelenie 65 % v akciách a 35 % je v dlhopisevej zložke.

-mk-
zdroj: Bloomberg Professional

točne dlhá doba na to, aby na účet klienta nemali vplyv krátkodobé korekcie, ktoré sú na trhoch bežný jav. Päťročný horizont je však dostatočne dlhý aj na to, aby väčšia kríza nemala výraznejší vplyv na výnosy. V amerických hodnotových portfóliách na dynamickú stratégiu od začiatku roka 2018 do 30. 9. 2018 sú klienti v priemere v pluse 3.59 % p.a. a od prvého obchodu (16. 8. 2016) do 30. 9. 2018 je v dynamickej stratégii priemerný zisk 24.61 %. (Na základe legislatívnej požiadavky upozorňujeme, že uvedené údaje sa týkajú minulosti a výkonnosť v minulosti nie je spoľahlivým ukazovateľom budúcich výsledkov.)

Výber akcií do hodnotového portfólia prebieha po dôkladnej analýze jednotlivých akcií analytikmi spoločnosti. Výber akcií do hodnotových portfólií prebieha použitím fundamntálnych, technických a analytických metód, dôležité sú aj komparatívna a riziková analýza. Dôležité pri výbere jednotlivých titulov je analýza produktov, ktoré jednotlivé spoločnosti ponúkajú, či je daný produkt na trhu konkurencieschopný, akým spôsobom spoločnosť generuje zisk, očakávanie do budúcnosti a samozrejme sa sleduje aj technická analýza akcií na trhu. Analytici spoločnosti si pre Vás pripravili analýzu jednotlivých titulov, ktoré sa v hodnotových portfóliách našich klientov vyskytli respektíve sa v nich stále nachádzajú.

-mk-
zdroj: Bloomberg Professional

Herbalife Nutrition

Herbalife Nutrition Ltd. pôsobí ako výživová spoločnosť. Firma vyrába a distribuuje produkty na kontrolu hmotnosti, ktoré zahŕňajú náhrady jedla, občerstvenie a „posilňovače“. Ponúka tiež výživové doplnky, produkty v oblasti energie, športu a fitness (ako sú energetické nápoje)

a výrobky na starostlivosť o pokožku. Produkty Herbalife sa predávajú v 90 krajinách sveta. Jej viacúrovňový marketingový program zahŕňa viac ako 3 milióny nezávislých distribútorov na celom svete, ako aj maloobchodných partnerov v niektorých regiónoch. Niektorí z jej nezávislých distribútorov sú skutočne individuálnymi zákazníkmi, ktorí nakupujú výrobky so zľavou a predávajú ich ďalej so ziskom. Najväčším prevádzkovým segmentom spoločnosti Herbalife je segment správy hmotnosti, ktorý predstavuje viac ako 60 % ročných tržieb. Herbalife pôsobí v šiestich geografických segmentoch: Severná Amerika, Mexiko, Južná a Stredná Amerika, EMEA (Európa, Stredný východ a Afrika), Ázia / Tichomorie a Čína. Veľká časť operácií spoločnosti Herbalife je zameraná na prilákani a udržanie distribútorov prostredníctvom propagácie a technologickej podpory. Hlavnou stratégiou spoločnosti Herbalife je nábor a udržanie nezávislých distribútorov a zvýšenie produktivity v maloobchode. Nový vývoj produktu je konštantou pre spoločnosť. Na doplnenie svojich interných vedcov v oblasti vývoja, spoločnosť Herbalife takisto sponzoruje výskum v UCLA a fakulte na univerzite v Mississippi. Sídlo spoločnosti sa nachádza v Los Angeles v USA a zamestnáva 8 300 zamestnancov.

Analýza:

Posledné hospodárske výsledky z druhého kvartálu 2018 zverejnené 4.7.2018. So ziskom na akciu 0,80 USD prekonal očakávanie o viac ako 18 % a tržby vykazali hodnotu 1,285 miliardy dolárov. Očakávania do budúcnosti sú pre oba ukazovatele pozitívne. Zisk na akciu má rásť 18 % v tomto roku a nasledujúce roky v priemere 17,5 %. Tržby by mali v roku 2018 narásť o 10 % a nasledujúce roky 2018 a 2019 by mal byť nárast 6 %. Vysoké P/E ukazuje investorovi aká je drahá akcia v porovnaní so ziskom, ktorý

generuje. P/E hodnota 22,05, ktorú má firma je na úrovni priemeru sektora a naďalej klesá až k hodnote 18,60, čo ju spraví ešte lacnejšou pre investorov. Ďalším indikátorom zdraveho rastu je aj ukazovateľ OBV, ktorý sa zdravo pohybuje s cenou akcie. Hodnota akcie od začiatku roka 2018 narastla o viac ako 50%, v 5 ročnom horizonte sa ku 12.11.2018 cena akcie zvýšila z 30,825 USD na 53,78 USD čo predstavuje nárast o 74,47 %. V roku 2011 rozšírila svoje výrobné zariadenie v Kalifornii (zariadenie bolo zakúpené v roku 2009). Spoločnosť tiež rozšírila svoje existujúce zariadenie v Číne, ktoré vyrába všetky výrobky, ktoré spoločnosť predáva v tejto krajine, a v roku 2012 pridala spoločný podnik na ťažbu surovín v Číne. Okrem toho spoločnosť Herbalife dodatočne vybavuje nový výrobný závod a investuje 100 miliónov dolárov do strojov a technológií v novej továrni v Severnej Karolíne. Závod bol zakúpený koncom roka 2012 a začal vyrábať v roku 2014. Celkové globálne výdavky na zdravý životný štýl rastú každým rokom a to dáva investorom a anatólykom pozitívne signály, že príjmy spoločnosti v nelycklekom sektore, do ktorého Herbalife patrí a je na ňom závislý, budú rásť aj naďalej.

-mj-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional
http://www.herbalife.com

Kerry Group

Kerry Group PLC je významnou medzinárodnou potravinárskou spoločnosťou. Spoločnosť vyvíja, vyrába a dodáva inovatívne chuťové riešenia, nutričné a funkčné zložky pre potravinársky a farmaceutický priemysel. Firma tiež vyrába značkové chladené potraviny na britských a írskych spotrebiteľských trhoch.

Kerry Group, jedna z najväčších potravinárskych spoločností v Európe, neustále rozširuje svoje portfólio. Primárny biznis spoločnosti Kerry, ktorá ponúka približne 15 000 produktov, sú suroviny. Patria sem chlieb, korenie, arómy, ovocné prípravky a prísady na báze mliečnych výrobkov, z ktorých všetky predávajú spracovateľom potravín a výrobcom liekov. Spoločnosť je tiež vlastným potravinovým spracovateľom a ponúka spracované mäso (Mattessons, Richmond, Wall), mrazené výrobky (Ballyfree, Denny), muku (Homepride), mliečne výrobky a džúsy (Dawn) a balenú vodu (Kelly Spring). Kerry Group pôsobí v Európe, Severnej a Južnej Amerike, Austrálii, Novom Zélande a Ázii a vo viac ako 140 krajinách. Sídlo spoločnosti sa nachádza v írskom meste Tralee a zamestnáva takmer 24 000 zamestnancov.

Analýza:
Manažment spoločnosti dňa 9. augusta 2018 zverejnil hospodárske výsledky za prvý polrok roku 2018. Príjmy spoločnosti Kerry Group

prekvapili a prekonal očakávania, zisk na akciu naopak sklamal. Tržby dosiahli úroveň 3,23 miliardy EUR a prevýšili konsenzus 3,209 miliardy o výše pol percenta. Írska potravinárska spoločnosť zaznamenala predbežný zisk vo výške 258,7 milióna EUR, čo je marginálny 0,8 % nárast z 256,6 milióna EUR v predchádzajúcom roku. Zisk na akciu dopadol horšie ako boli odhady o 0,2 %, keď skončil na 1,442 EUR/akcia oproti konsenzu 1,445 EUR/akcia. Príjmy spoločnosti boli poznačené hlavne nepriaznivým menovým kurzom. Napriek týmto negatívnym faktorom firma vyhlásila 11-percentný nárast predbežnej dividendy na akciu na 21 centov z 18,8 centov. Nárast dividendy v 5-ročnom časovom horizonte sa pohybuje na úrovni 11,86 %.

Rozvíjajúce sa trendy v oblasti spotrebiteľov a meniace sa trhy priniesli zvýšené príležitosti a dopyt po portfóliu spoločnosti Kerry. Toto spolu so zvýšeným zameraním na trh konečnej spotreby prinieslo v prvej polovici roku 2018 zdravý rast objemu a základnú expanziu marže. Podnik tiež pokračoval v pokroku a investoval do iniciatív na rozvoj podnikania, ktoré sú v súlade s ich strategickými prioritami rastu. Skupina naďalej investovala do strategických priorít rastu v regióne. Dobrý pokrok sa uskutočnil prostredníctvom investícií do prebiehajúcej expanzie footprintov v Malajzii, Indonézii a Číne. Dve ďalšie akvizície boli vykonané v danom období: SIAS Food Co. - popredný dodávateľ kulinárskych a ovocných produktov v Číne zložený a systémový pre potravinárske priemyselné odvetvia a Season to Season - vedúci juhovýchodnej Afriky dodávateľ chuťových prísad a systémový pre africké občerstvenie a potravinárske sektory.

Akcie spoločnosti zažívajú veľmi volatilný rok. V prvom kvartáli poklesli o zhruba 15 %. Následne rástli o takmer 30 % do začiatku septembra. Následný 12-percentný pokles bol spôsobený zhoršujúcou sa geopolitickou situáciou a znížením odhadu globálneho hospodárskeho rastu zo strany Medzinárodného menového fondu, čo vyvolalo krátkodobý pokles akciových trhov. Zo strednodobého a dlhodobého hľadiska je však firma v dobrej kondícii a práve nelycklický sektor predstavuje vhodnú investičnú príležitosť v období končiaceho hospodárskeho cyklu a zvyšujúcich sa úrokových sadziieb v USA. V 5 ročnom horizonte cena akcie narastla ku 12.11.2018 z 46,48 € na 93,70 €. V našom hodnotovom portfóliu je u klientov priemerná nákupná cena do portfólia na úrovni 85,15 EUR na akciu, pričom aktuálna cena sa pohybuje na hodnote 90 až 100 eur za akciu. Cena akcií sa pohybuje spolu s indikátorom On-Balance Volume, čo značí zdravý a stabilný rast ceny týchto akcií.

-mj-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional
www.kerrygroup.com

Odborník Peter Elkins v popredí, pracuje na poste na ktorom sa obchoduje Herbalife, v priestoroch newyorskej burzy. ■ FOTO: SITA

Teleperformance

Spoločnosť Teleperformance bola založená v roku 1978 Danielom Julienom . V súčasnosti je to vedúci európsky operátor telefónnych centier a jeden z najväčších na svete, Teleperformance sa snaží hovoriť univerzálnym jazykom služieb zákazníkom. Spoločnosť zaviedla najvyššie bezpečnostné a kvalitatívne štandardy v priemysle a využíva vlastnú hĺbokú technológiu vzdelávania, aby optimalizovala flexibilitu v celosvetovom meradle. Počet zamestnancov, ktorý je na úrovni 223 000 v 350 kontaktných strediskách v takmer 80 krajinách, každoročne podporujú miliardy spojení v 265 jazykoch a zvyšujú spokojnosť zákazníkov pri každej interakcii. Teleperformance spracováva prichádzajúce a odchádzajúce hovory v takých oblastiach, ako je akvizícia zákazníkov, zadržiavanie zákazníkov, up-selling, krížový predaj, technická pomoc a vymáhanie pohľadávok. Klienti pochádzajú z trhov, ako sú telekomunikácie, finančné služby, poisťenie, médiá a technológia. Hlavné sídlo je lokalizované v Paríži. Neustále investujú do výskumu a vývoja, aby lepšie pochopili myšlienky, správanie a potreby zákazníkov pre rôzne krajiny, odvetvia a generácie. V auguste 2016 kúpila spoločnosť California LanguageLine Solutions LLC za 1,52 miliardy amerických dolárov. V akvizíciách pokračovala aj tento rok, kedy kúpila spoločnosť Intelent za 1 miliardu amerických dolárov.

Analýza:

Akcie spoločnosti Teleperformance začali koncom roka 2011 naberať prudko na cene. Cena jednej akcie bola vtedy na úrovni 14,70 eur, no raketový rast ju priniesol až na cenu 170 eur za jednu akciu. Dôvodom na tak prudký rast boli dobré výsledky, či už rastu ziskov a tržieb alebo rast celkového vlastného kapitálu. Priemerný rast zisku na akciu za obdobie piatich rokov predstavoval 18,53 %, čo bolo až dva krát viac ako priemerný rast v danom sektore. Z tohto dôvodu sa trhová hodnota na úrovni 972,1 milióna eur z roku 2011, vyšplhala na súčasných 8,476 miliardy eur. Najväčšími akcionármi sú BNP Paribas, BlackRock a NN Group. Súčasný pomer P/E je 26,51 ale nakoľko sa očakáva ďalší nárast zisku predpokladá sa že P/E padne na hodnoty 22,31. Väčšina analytíkov sa zhoduje na nákup, konkrétne 76,9 % sa prikláňa na long pozíciu. V priemere na nasledujúcich dvanásť mesiacov ohodnocujú akcie spoločnosti na 168,45, čo predstavuje potenciál zhodnotenia až 15 % za rok. Na tejto cenovej hladine nebude po prvý krát. Podarilo sa jej to už v septembri tohto roka kedy bola cena na 170,6. Okrem potenciálneho rastu cien, akcia tejto spoločnosti ponúka aj dividendu, ktorú vypláca nepreustajne od roku 1989, naposledy vo výške 1,13 %. Za 5 rokov cena akcia narástla z 35,76 (30. 9. 2013), na súčasnú hodnotu 164,30 z 1. 10. 2018.

-ri-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional
www.teleperformance.com

SAP

Spoločnosť SAP bola založená v roku 1972 a je najväčšou business-software firmou na svete so sídlom v nemeckom Walldorfe. Hlavným predmetom podnikania je vývoj centrálneho softvéru pre podniky. Ako vedúca spoločnosť na trhu medzi podnikovými softvérovými riešeniami, SAP so svojimi riešeniami SAP™ Business Suite založenými na otvorenej integračnej a aplikačnej platforme SAP NetWeaver® redukuje zložitosť,

celkové náklady na vlastníctvo a podporuje podnikové inovácie. Riešenia SAP Business Suite pomáhajú podnikom a organizáciám na celom svete zlepšovať vzťahy so zákazníkmi, rozširovať spoluprácu s partnermi a zefektívňovať dodávateľský reťazec a obchodné operácie. SAP NetWeaver umožňuje komplexnú integráciu informácií a organizačných procesov v heterogénnom prostredí. Je založený na otvorených štandardoch webových služieb.

SAP Business Suite poskytuje riešenia pre prakticky všetky organizačné procesy, od financií k portálom, od mobilného biznisu po najmodernejšiu technológiu. Ponúka tiež 25 odvetvových riešení. Každé odvetvové riešenie je navrhnuté špeciálne pre dané odvetvie, spolu so štandardnými nastaveniami.

V roku 2015 bolo USA najväčším jednotným trhom, čo predstavuje 33 % príjmov spoločnosti. Z regiónu EMEA pochádza až 44 % príjmov, kde najväčším je Nemecko s podielom na úrovni 13 %. Z ázijsko-pacifických oblastí pochádza 15 % príjmov.

Analýza:

Za roky pôsobenia si spoločnosť SAP dokázala vybudovať veľkú zákaznícku základňu po celom svete. Trhová kapitalizácia spoločnosti je v súčasnosti 120 mld. eur, čo zodpovedá cene 101 eur za jednu akciu. Počet zamestnancov dosahuje výšku 93 800 a teda ide o veľkú spoločnosť. Tempo rastu tržieb za rok 2016 a 2017 bol na úrovni 6 %, pričom najvyšší rast zaznamenali v roku 2015, kedy tržby vzrástli až o 19 %. Odhadovaný rast tržieb za rok 2018 je 5 %. Zisk na akciu (EPS) v roku 2017 rástol tempom 10 % a súčasná P/E na úrovni 27,55 by malo vďaka narastajúcemu zisku klesnúť na 22,62. Zisk by mal rásť tempom 30 % a výsledky za prvý a druhý kvartál nasvedčujú tomu, že sa im tento vysoký rast aj podari dosiahnuť. Okrem tržieb a zisku rastú taktiež aj ceny akcie, ktoré od roku 2008 kedy cena za akciu bola 25 eur, neprestajne rastú. V 5 ročnom horizonte ku 12. 11. 2018 akcie vzrástli o 51,20 %, čo predstavuje nárast z 59,38€ na 89,78€. Do pomerne veľkého rastu spoločnosť vypláca svojim akcionárom aj dividendu, ktorá je v priemere vo výške 1,59 %. Analytici sa zhodli na 6,1 % raste v nasledujúcich 12 mesiacoch a 69,2 % z nich odporúča nákup. Akcie spoločnosti, ktorá má silnú pozíciu na trhu s konkurencieschopným produktom sa ideálne hodia do hodnotového portfólia na dlhodobé držanie.

-ri-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional
www.sap.com

Harris Corporation

Spoločnosť Harris Corporation je medzinárodná spoločnosť zameraná na výrobu komunikačných zariadení. Spoločnosť poskytuje širokú škálu komunikačných produktov, systémov a služieb pre globálne trhy, vrátane obranných komunikačných systémov a elektroniky, vládnych a vysielacích komunikačných systémov a riešení bezdrôtovej prenosovej siete. Spoločnosť vyvíja komunikačné produkty pre vládnych a komerčných zákazníkov vo viac ako 100 krajinách. Vytvára rádiodieťačnú (RF) a satelitnú komunikáciu a iné zariadenia na prenos bezdrôtovej siete, systémy riadenia letovej prevádzky a digitálne systémy riadenia siete. Komerční klienti pochádzajú z odvetvia stavebníctva, energetiky, zdravotníctva, námorníctva, rop, dopravy a verejných služieb. Jedným z jeho najväčších zákazníkov je americké ministerstvo obrany. Segment komunikačných systémov, ktorý predstavuje približne 30% príjmov, vyvíja a realizuje taktické komunikačné a obranné produkty vrátane taktických pozemných a vzdušných rádiokomunikačných zariadení a technológií nočného videnia a zariadení pre verejné bezpečnostné siete. Elektronické systémy, ktoré tvoria 40 % príjmov, poskytujú leteckú elektroniku a riadenie, kontrolu, komunikáciu, počítače, spravodajské dozorné a priekumné vybavenie pre obranný priemysel. Takisto vytvára systémy riadenia letovej prevádzky pre civilné letectvo. Spoločnosť Harris Corp. prevádzkuje približne 170 poľovníčiek v rast, Európe, Strednom východe, Strednej a Južnej Amerike, Afrike, Ázii, Karibiku, Latinskej Amerike a USA. Hlavnými zákazníkmi spoločnosti Harris Corp. sú vládne agentúry USA vrátane hlavných dodávateľov a podporovaných organizácií zahraničnej obrany, ktoré tvoria približne 75 % predaja. Sídlo spoločnosti sa nachádza v Melbourne v Spojených štátoch amerických a zamestnáva viac ako 17 000 zamestnancov.

Analýza:

Manažment firmy Harris Corporation zverejnil svoje posledné hospodárske výsledky za posledný kvartál fiskálneho roka 2018 dňa 31.7.2018. Tržby prekonal analytický konsenzus o 2,68 % a oproti minulému roku sa zvýšili o 8 %. Zisk na akciu (EPS) dosiahol hodnotu 1,78. Nárast bol zaznamenaný hlavne v USA, odkiaľ pochádza 94,9 % tržieb. Tržby tahal najmä segment elektronických systémov spolu so segmentom vesmírnych a inteligentných systémov. Manažment spoločnosti bol spokojný s množstvom objednávok a na základe toho očakávajú silný prvý kvartál 2019. Tržby za rok 2018 podľa odhadov majú prekonať predchádzajúci

rok o 5 % a v ďalších rokoch má stabilný rast tržieb pokračovať. Očakávané sú rasty 7 % pre rok 2019 a 8 % rast v roku 2020. Rovnako ako tržby tak aj zisk na akciu by mal nasledujúce obdobie rásť o 18 % v roku 2018, 21 % v 2019 a následne 14 % v roku 2020. Harris poskytuje svojim akcionárom dividendu 1,78 % a päťročný rast dividendy predstavuje 9,38 %.

Akcie firmy dosiahli 16. 10. 2018 hodnotu 175,50 dolárov za akciu. Takéto hodnoty dosiahla spoločnosť prvý krát od svojho vstupu na burzu cenných papierov v roku. Kým cena HARRIS dosahuje hodnoty nad 150 USD za akciu, v našom hodnotovom portfóliu je u klientov priemerná nákupná cena do portfólia oveľa nižšia a to 91,08 EUR na akciu. Cena akcie HARRIS sa pohybuje spolu s indikátorom On-Balance Volume, čo značí zdravý a stabilný rast ceny týchto akcií.

V 5 ročnom horizonte ku 12. 11. 2018 sa ceny akcií zvýšili o 135,69 %. Budúcnosť HARRIS vyzerá naďalej slubne, keďže počet objednávok vzrástol oproti roku 2017 o 26 % a tak sa manažment neobáva o budúci rast. Spoločnosť investovala 5 % tržieb do vývoja, výskumu a do rozšírenia silného tímu inžinierov, čím chce ešte viac posilniť svoje postavenie v rámci sektora. 14. 10. 2018 oznámila spoločnosť Harris fúziu s firmou L3 Technologies, čím vznikne kombinovaná spoločnosť L3 Harris Technologies Inc. a šiesty najväčší americký zbrojný kontraktor s celkovou trhovou kapitalizáciou 33,5 mld. USD. a približne 48 000 zamestnancami. Podľa slov Williama Browna, CEO firmy Harris, je táto fúzia spôsobená existenciou potreby väčších investícií, keďže sa americká vláda chystá zvýšiť výdavky na obranu a nová firma má v pláne participovať na ich realizácii.

-mj-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional
www.harris.com

Medtronic

Medtronic bola založená v roku 1949 v americkom Minneapoliisu. V súčasnosti jej hlavné sídlo môže nájsť v Írskom Dubline. Spoločnosť sa zaoberá výrobou lekárskeho zariadení, kde z hľadiska tržieb je 3 najväčším výrobcom na svete. Svoje produkty predáva vo viac ako 160 krajinách po celom svete, kde najväčším trhom je Amerika, ktorá predstavuje až 60 % podiel na celkových príjmoch. Najväčšie výrobné závody

a to 70 je lokalizovaných v USA, ďalších 275 závodov je rozmiestnených do 70 krajín.

Spoločnosť je rozdelená do 4 skupín. Najväčšou z nich je skupina srdcových a cievných terapií, ktorá skúma ochorenia aorty a periférnych ciev, poruchy srdcového rytmu a zlyhania srdca, koronárne a štruktúrne ochorenia srdca. Skupina za fiskálny rok 2018 dosiahla tržby na úrovni 11,4 miliardy dolárov, čo predstavuje podiel na celkových tržbách vo výške 36 %. Druhou najväčšou, ktorá sa podieľala na tržbách 29 % je skupina minimálne invazívnych terapií, ktorá sa zaoberá technológiami pre včasnú liečbu, chirurgické inovácie, starostlivosť o obličky, monitorovanie pacientov a rekonvalescenciu. Skupina regeneračných terapií je s podielom 26 % na celkových tržbách na 3. mieste. Zaoberá sa chrbticou, liečbou porúch mozgu, liečbou bolesti a špeciálnymi terapiami. Posledná skupina je diabetes, ktorá poskytuje servis a riešenia pre pacientov s diabetom. Jej podiel je 7 %, čo predstavuje tržby na úrovni 2,1 miliardy dolárov.

Analýza:

Spoločnosť Medtronic nie je žiadnym nováčikom na trhu, zamestnáva vyše 84 000 zamestnancov a ma udeľených vyše 4 600 patentov. Trhová kapitalizácia 125 miliárd dolárov a približne 350 výrobných závodov z neho robia ozajstného giganta v danom sektore. Súčasná hodnota ukazovateľa P/E je 25,06, avšak pri súčasných cenách akcií a rastu zisku na akciu môžeme očakávať pokles P/E až na úroveň 18,29, čo je veľmi dobrý pomer, ktorý môže podporiť býčích investorov. Najväčšími investormi, ktorí držia dokopy takmer 21 % sú Vanguard Group (8,02 %), Blackrock (7,25 %) a Wellington Management (5,71 %).

Ďalším pozitívom sú marže, ktoré si drží na vysokej hladine už dlhšiu dobu. Hrubá marža v priemere za 5 rokov dosiahla úrovne 70 % pričom v porovnaní s inými spoločnosťami v danom sektore je to o 10 % viac. Pokiaľ ide o čistú maržu 5-ročný priemer je 15 % a sektor ako celok je na úrovni 8 %. Šanca na vznik finančných tiesní je veľmi malá, nakoľko okamžitá likvidita s výsledkom 2,06 a bežná likvidita na 2,46 nám zaručujú vysokú platobnú schopnosť. Spoločnosť taktiež vypláca už vyše 41 rokov dividendu, ktorá za posledných 5 rokov vzrástla o 12,2 %.

-ri-
Prosíme prečítajte si právne upozornenie na strane 19 týchto FINANCIAL NEWS.

zdroj: Bloomberg Professional
www.medtronic.com

BUĎ PROFESIONÁLOM
V SPROSTREDKOVANÍ INVESTÍCIÍ

POĎ DO NÁŠHO TÍMU

10
ROKOV
NA TRHU

viac info na obchod@capitalmarkets.sk

Právne upozornenie: Tento marketingový materiál nie je a nesmie byť chápaný ako investičné poradenstvo. Upozornenie! Všetky obchody s cennými papiermi môžu viesť ako k ziskom, tak i k stratám. Údaje, ktoré sa týkajú minulosti nie sú garanciou budúcich výnosov. Investovanie v cudzej mene môže ovplyvniť výnosy v dôsledku menových výkyvov. Prezentované údaje sú založené na hrubej výkonnosti finančného nástroja, finančného indexu alebo investičnej služby, na ktorú môžu mať negatívny vplyv provízie a poplatky. Daňový režim závisí od individuálnej situácie klienta a v budúcnosti sa môže zmeniť.

The logo for Capital Markets, featuring a stylized 'M' and 'C' in blue, followed by the words 'CAPITAL' and 'MARKETS' in a serif font.

OBCHODNÍK S CENNÝMI PAPIERMI

JEDINEČNÝ SERVIS ✓

KLIENTOM A SPROSTREDKOVATEĽOM

TRANSPARENTNÝ ✓

INVESTIČNÝ PROGRAM

Čistý výnos 24,61 %

od založenia 16. 8. 2016 do 30. 9. 2018

Dynamické portfólio USD hodnotové

Prosíme prečítajte si právne upozornenie
na strane 19 týchto FINANCIAL NEWSwww.capitalmarkets.sk

volajte bezplatne

0800 700 222

Riadené portfóliá

Pre klientov, ktorí nemajú čas dennodenne sledovať vývoj na akciovom
trhu, pripravili naši odborníci riešenie v podobe riadených portfólií.

CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. vykonáva svoju činnosť na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, ul. Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava v znení rozhodnutí č.: ODT-5059-3/2012 a č. ODT-9332/2014-1. Dohľad nad činnosťou spoločnosti CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. vykonáva Národná banka Slovenska.